

Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1949 — Nr. 9

Offentlige tiltak for å sikre forsyningene
og fordelingen av fiskeredskaper 1939–1949

Av
OLE CHR. IVERSEN
og
JACOB NORDGREEN

Utgitt av
Fiskeridirektøren

B e r g e n 1 9 5 1

I kommisjon hos Cammermeyers Boghandel, Oslo

Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1949 — Nr. 9

**Offentlige tiltak for å sikre forsyningene
og fordelingen av fiskeredskaper 1939–1949**

Av
OLE CHR. IVERSEN
og
JACOB NORDGREEN

Utgitt av
Fiskeridirektøren

B e r g e n 1 9 5 1

I kommisjon hos Cammermeyers Boghandel, Oslo

A.S. JOHN GRIEGS BOKTRYKKERI
BERGEN

INNHold

	Side
Forord.....	5
Oversikt over importen og produksjonen av fiskeredskaper i Norge	
Redskapene	7
Redskapsbransjen	7
Importvarene.....	10
Produksjonen.....	12
Salget	15
Historikk og statistikk for tiden før 1940	
Historikk	17
Statistikk	21
Import og produksjon i tidsrommet 1940—1949	
Forsyningsutvalget og Statens reservelager	26
Fordeling av reservelageret	27
Overgang fra private kjøp til statskjøp ved Fiskeridirektøren	29
Arbeidet med forsyningen av fiskeredskaper i England under krigen..	31
Forsyningen av fiskeredskaper i tiden etter krigen	32
Organisasjonen av Fiskeridirektørens import.....	33
Kvotene	37
Finansieringen av Fiskeridirektørens import	38
Pristilskudd for fiskeredskaper	39
Rasjoneringen av fiskeredskaper under og etter krigen	41
Arbeidet med bransjens overtakelse av importen	45
Importen under frilisteordningen	46
Statistikk	48
Behovet for fiskeredskaper og den norske produksjonskapasitet	
Behovet for fiskeredskaper	52
Den norske produksjonskapasitet	55
Register for statistikk.....	58

FORORD

I tiden fra den siste krigen brøt ut i 1939 til 1. januar 1950, da fiskeredskaper ble satt på friliste, ble det fra det offentliges side utført et meget omfattende arbeid for å sikre forsyningene av fiskeredskaper. I mesteparten av denne tiden var de viktigste av disse redskaper også rasjonert. Hele denne virksomhet ble administrert fra Fiskeridirektoratet, men også en rekke personer, fra redskapsbransjen, fra fiskernes organisasjoner og fra andre statsinstitusjoner deltok i dette arbeid. Stort sett kan en si at bestrepelsene førte til det mål som var satt, å skaffe så pass forsyninger av fiskeredskaper at fisket i størst mulig utstrekning kunne holdes oppe. Et meget viktig resultat av dette arbeid er at en har vunnet betydelige erfaringer av praktisk og administrativ art som uten tvil vil være av verdi under alle forhold.

Denne beretning er utarbeidet som innledning til innstillingen om statsmonopol for import av fiskeredskaper og råmaterialer for produksjon av fiskeredskaper, og er i sin helhet medtatt i denne innstilling. Da en antar at beretningen kan ha sin verdi for redskapsbransjen, og for offentlige institusjoner og andre som i sitt arbeid kommer i berøring med import og produksjon av fiskeredskaper, har en funnet det riktig å la den trykke som eget hefte i »Årsberetninger vedkommende Norges Fiskerier«.

Fiskeridirektoratet, Bergen i januar 1951.

Klaus Sunnanå.

OVERSIKT OVER IMPORTEN OG PRODUKSJONEN AV FISKEREDSKAPER I NORGE.

Redskapene.

De fiskeredskaper som anvendes i det norske sjøfisket består delvis av liner og snører som er forarbeidet av hamp. I noen grad brukes også liner og snører av sisal og bomull. Dessuten brukes betydelige mengder not og garn. Not og garn betegnes med et fellesnavn som bundne redskaper. Den største mengde bundne redskaper er forarbeidet av bomullstråd, men visse sorter garn er også bundet av hampestråd, f. eks. vårsildgarn og for det meste også torskegarn og laksenot. Liner og snører av forskjellige dimensjoner og not og garn av ulik maskestørrelse betegnes som de viktigste fiskeredskaper. I tillegg hertil kommer artikler som forsyn, angler, forskjellige spesialredskaper, korkflær, glasskavl, seilduksblåser, tauverk av forskjellige dimensjoner, blysekk og synkestein av annet materiale, impregneringsmidler o.s.v.

Redskapsbransjen.

Med fiskeredskapsbransjen forstås i alminnelighet de viktigste importørene og fabrikantene av fiskeredskaper: not, garn, snører, liner etc. og av råvarene til disse redskaper. I denne oversikt vil en bare behandle importen og produksjonen av disse viktigste redskaper. En rekke spesialartikler og hjelpestoffer produseres og importeres imidlertid av andre firmaer, mens innenlandsomsetningen også av disse varer i stor utstrekning skjer gjennom redskapsbransjen. For helhetens skyld er de fleste av disse spesialartikler angitt i dette kapitel, og det er tatt med en kort redegjørelse for hvilke firmaer som forestår innførsel og fabrikasjon av disse varesorter.

Nedenfor følger en oversikt over de firmaer som har vært Fiskeridirektørens kvotedeltakere i hampe- og bomullsredskaper fra 1940. Disse firmaer representerer en så stor del av importen og produksjonen at en kan si dermed å ha tatt med hele redskapsbransjen. Når en senere taler om redskapsbransjen og dens import og produksjon, regner en bare med nedennevnte firmaer og deres virksomhet for så vidt angår redskaper til sjøfisket.

En rekke av kvotedeltakerne utfører produksjon av forskjellige redskaper, mens en del av firmaene bare importerer og omsetter redskapene. Det er i oppstillingen anført hva slags produksjon de forskjellige firmaer har. De fleste av de større firmaer er medlemmer av Norske Fiskeredskapsfabrikanters Forening (N. F. F.). Da det kan ha sin betydning å være kjent med medlemsforholdet, har en også anført dette i parentes ved siden av firmaets navn.

Firmaer:

Produksjon:

Christiania Seildugsfabrik (N. F. F.), Oslo.	Alle sorter hampetråd. Snører og liner.
Rosendahls Spinnerier A/S (N. F. F.), Fana.	Alle sorter hampetråd.
Johan Hansens Sønner, Fagerheim Fabrikker, Bergen,	Kabelgarn og tykkere. snøretråd og bløthamp, sisal og manilla. Snører, liner, tauverk og forsyn.
Kristiansands Fiskegarnsfabrik A/S (N. F. F.), Kristiansand S.	Not og garn. Montering og barking.
Den Norske Fiskegarnsfabrik A/S (N. F. F.) Oslo.	Not og garn. Montering.
O. Nilssen & Søn A/S (N. F. F.), Bergen	Snører, liner og tauverk. Not og garn.
Bergens Notforretning (N. F. F.), Bergen	Not og garn. Montering og barking.
Chr. Irgens Sønner (N. F. F.), Bergen.	Snører, liner og tauverk.
Campbell Andersens Enke A/S (N. F. F.), Bergen.	Snører, liner og tauverk. Montering og barking.
Gerdt Meyer Bruun A/S (N. F. F.), Bergen	Snører, liner, tauverk og forsyn.
A/S Spilkevigs Snøre- Not- & Garnfabrik (N. F. F.), Ålesund.	Snører, liner og tauverk. Not og garn. Montering og barking.
Carl E. Rønneberg & Sønner (N. F. F.), Ålesund.	Snører, liner og tauverk.
A/S Dyrkornanleggene (N. F. F.), Ålesund.	Snører, liner og tauverk. Not og garn. Montering og barking

Firmaer:

Hildre Fiskevegnfabrik A/S (N. F. F.),
Brattvåg.

N. L. Giske (N. F. F.), Ålesund.

Aalesunds Slyngefabrik (N. F. F.),
Ålesund.

Sunnmøre Fiskevegnfabrik A/S
(N. F. F.), Hildre.

Hurleen & Co. A/S, Ålesund.

Romsdals Fiskevegnfabrik (N. F. F.),
Molde.

Brunsvikens Reperbane (N. F. F.),
Kristiansund N.

Produksjon:

Snører, liner og forsyn.

Not og garn.

Montering og barking.

Snører, liner og tauverk.

Not og garn.

Forsyn.

Snører og liner.

Not og garn.

Montering og barking.

Snører og liner.

Snører og liner.

Not og garn.

Montering.

Snører, liner og tauverk

Not og garn.

Montering og barking.

Nedenstående firmaer har ingen produksjon, men er importører eller grossister i bransjen:

Erling Hovdan, Oslo.

Klemp & Berthelsen A/S, Oslo.

Lorentzen & Lorentzen A/S, Oslo.

Fredrik Olsen & Søn, Oslo.

A/S Schlytter, Oslo.

Herholdt Andersen, Tønsberg.

Carl A. Leschbrandt, Mandal.

John Dahle, Stavanger.

Bjarne Ydstebø, Stavanger.

Blydt & Grung, Bergen.

Anton Gorvin A/S, Ålesund.

Fiskernes Samkjøp S/L, Trondheim.

J. Krøtøy, Trondheim.

A/S Nielsen & Johnsen, Trondheim.

A/S Skibs- & Fiskeriutstyr, Trondheim.

Sverdrup & Sverdrup, Reine — Lofoten.

I tillegg til ovenstående firmaer må en regne med to kooperative fabrikker, hvorav den førstnevnte nylig har begynt sin produksjonsvirksomhet:

Firmaer:

A/L Fiskernes Redskapsfabrik,
Finnsnes.

P/L Fiskereidskap, Sæbøvågen.

Produksjon:

Spinning av bløthamp,
sisal, og manilla.

Snører, liner, tauverk og
forsyn.

Not og garn.

Montering og barking.

Not og garn.

Montering og barking.

Ved A/L Fiskernes Redskapsfabrikk, Finnsnes, er spinningen av sisal, manilla og bløthamp allerede påbegynt, likeledes produksjonen av not og garn.

P/L Fiskereidskap, Sæbøvågen, har i et par år drevet montering, men er ennå ikke kommet i gang med binding av not og garn.

De firmaer som foran er oppgitt å ha barkeri, er de som kan påta seg såkalt »storbarkking«, d. v. s. kan barke ferdigmonterte nøter, og vanligvis påtar seg dette for fiskerne.

Norske Fiskeredskapsfabrikanters Forening har oppgitt at det i de senere år ved 19 av forannevnte fabrikker i alt har vært beskjeftiget 800 — 1 000 personer. Likeledes er det oppgitt at det i de senere år har vært i drift ca. 100 bindemaskiner. Kvotedeltakernes betydning som importører og produsenter av fiskeredskaper er meget forskjellig. Noen av fabrikkene er av beskjeden størrelse, med en til to maskiner, mens de største er i besittelse av et ganske betydelig produksjonsapparat og beskjeftigelse et tilsvarende stort antall personer. Mens fabrikkene — unntatt Christiania Seildugsfabrik — stort sett bare beskjeftiger seg med produksjon av fiskeredskaper, driver mange av de rene importørene en omfattende virksomhet utenfor bransjen, slik at firmaer som i og for seg er av stort format, kan ha mindre betydning som redskapsimportører. Kvoteandelene varierer fra 12 — 15 % av totalen og helt ned til 0,2 %.

Importvarene.

Til produksjon av snører, liner, tauverk, forsyn og bundne redskaper brukes hovedsakelig råvarer og halvfabrikata av bløtffibret hamp og av bomull. Disse varer importeres i sin helhet av redskapsbransjen. Ved siden av anvendes sisal til snører og liner, og til tauverk også kokus og manilla.

Råvarene sisal og manilla importeres hovedsakelig av manilla-spinneriene eller reperbanene som har spinnerier og foretar den videre produksjon til snører, liner og tauverk. En skal bemerke at Johan

Hansens Sønner, Bergen, også har slik import og produksjon. Det samme gjelder som foran nevnt A/L Fiskernes Redskapsfabrikk, Finnsnes. Likeså importeres i en viss utstrekning sisalgarn av snørefabrikkene.

Kokusgarn importeres av de fleste redskapsfabrikker som har produksjon av tauverk.

Videre importeres av redskapsbransjen garnblåser, kork catch, tjære og andre impregneringsstoffer.

Bløthamp. Til fiskeredskaper anvendes det vanligvis to typer bløthamp, nemlig:

1. Den nord-italienske.
2. Den såkalte russiske type.

Den italienske hamp er av en noe høyere kvalitet og tilsvarende dyrere. Den dyrkes kun i Italia. Den russiske type dyrkes i de mellom-europeiske og østeuropeiske land.

Hampetråd. Denne vare inndeles etter anvendelsen således:

Fintråd,
snøretråd,
heklet kabelgarn,
Stry kabelgarn,
forsynstråd og
sperrgarn.

Fintråd, snøretråd og heklet kabelgarn som brukes henholdsvis til produksjon av not og garn, snører og liner og til finere tauverk, fremstilles av heklet langhamp. De øvrige trådsorter fremstilles av hampestry. De viktigste innkjøpsland er Italia, Tyskland, Belgia, Østerrike og Ungarn.

Bomullstråd til fiskeredskaper fremstilles av amerikansk og egyptisk råbomull. De viktigste innkjøpsland før krigen var England, Finnland, Sverige og U. S. A. I etterkrigsårene har en importert hovedsakelig fra Italia og England.

Bundne redskaper. Importen av bundne redskaper har variert sterkt gjennom tidene. Hovedsakelig har det vært importert not, i størst utstrekning trang not. De viktigste leverandørland var i mellomkrigstiden England, Tyskland, Holland, Danmark og Japan. Fra 1933 ble i stadig økende utstrekning Japan den dominerende leverandør av bundne redskaper. I etterkrigstiden har en kjøpt bundne redskaper fra Holland, Tyskland, England, Frankrike, Canada, Danmark og Italia.

Ferdige redskaper forøvrig importeres i forholdsvis liten utstrekning. Det kan nevnes at noen av de importører som selv ikke har produksjon av snører, liner og forsyn har importert en del av disse redskaper.

Produksjonen.

Produksjonen ved fabrikkene er meget forskjellig. Stort sett kan en gruppere virksomheten i følgende kategorier:

1. Spinning av hampetråd.
2. Slåing av snører, liner, forsyn og tauverk.
3. Binding av not og garn.

I stor utstrekning faller sistnevnte produksjon også sammen med montering av bundne redskaper og barking av slike redskaper.

Det kan ha sin interesse å se nærmere på hvorledes produksjonen av de viktigste redskaper fordeler seg distriktvis. Fabrikkene er gruppert således:

<i>Oslo:</i>	1 spinneri, som også produserer snører og liner. 1 not- og garnfabrikk.
<i>Kristiansand S:</i>	1 not- og garnfabrikk.
<i>Bergensdistriktet:</i>	2 spinnerier. 5 fabrikker for snører, liner og delvis tauverk og forsyn 2 not- og garnfabrikker. Hertil kommer P/L Fiskereidskap's anlegg i Sæbøvågen for produksjon av not og garn.
<i>Møredistriktet:</i>	9 fabrikker for snører, liner og delvis tauverk og forsyn. 7 not- og garnfabrikker. Aalesunds Slyngefabrik med fremstilling av forsyn og lign.
<i>Nordenfor Møre</i>	er A/L Fiskernes Redskapsfabrikk, Finnsnes, den eneste produsent av fiskeredskaper.

Som det fremgår av foranstående ligger de fleste fabrikker i Møre- og i Bergensdistriktet. En må imidlertid være oppmerksom på at Kristiansands Fiskegarnsfabrik A/S og Den Norske Fiskegarnsfabrik A/S som arbeider under felles ledelse, representerer en meget stor andel av produksjonen av bundne redskaper. Likeså har Christiania Seildugsfabrik en betydelig del av spinnekapasiteten. Når A/L Fiskernes Redskapsfabrikk kommer i full drift, vil en relativt betydelig del av produksjonen av samtlige fiskeredskaper bli utført i Troms.

En kan her ikke oppgi hvert enkelt firmas kvote eller produksjon

i en bestemt periode. En kan derfor bare angi hvorledes produksjonen ved Mørefabrikkene stiller seg i forhold til produksjonen ved fabrikkene sønnenfor dette distrikt.

For bundne redskaper har en nøyaktige kvantumsoppgaver over produksjonen. For snører, liner og tauverk har en ikke tilstrekkelig bearbeidet materiale til å oppgi de produserte kvanta. Derimot kan en av de utbetalte produksjonstilskudd danne seg et tilstrekkelig nøyaktig bilde av forholdet. Oppgavene gjelder for tidsrommet 1/7 1948 — 30/6 1949.

	Not kg.	Garn kg.	Total kg.
Produksjon ved Mørefabrikkene	157.146	155.125	312.271
Sønnenfor liggende fabrikker	240.313	251.546	491.859
	397.459	406.671	804.130

Fabrikkene på Møre produserte således i nevnte periode: 39,5 % av det totale kvantum norskprodusert not, 38,1 % av det totale kvantum norskprodusert garn og 38,8 % av det totale kvantum norskprodusert bundne redsk. mens fabrikkene sønnenfor produserte henholdsvis 60,5 %, 61,9 % og 61,2 %. I forbindelse med samme oppgave kan det også være av interesse å se hvorledes produksjonen i nevnte distrikter fordelte seg på de viktigste not- og garnsorter, og likeledes på bundne redskaper til hovedfiskeriene:

	Stor, vårsild- og islandsnot	Storsild- og islandsgarn	Vårsildgarn	Torskegarn
Mørefabrikkene	66,9 tonn	57,6 tonn	13,8tonn	81,1 tonn
Sønnenfor liggende fabrikker	98,8 »	61,1 »	50,3 »	126,1 »
	165,7 tonn	118,7 tonn	64,1 tonn	207,2 tonn
Prosentvis andel på Mørefabrikkene	40,4 %	48,5 %	21,5 %	39,1 %
Sønnenfor liggende fabrikker	59,6 %	51,5 %	78,5 %	60,9 %

I henhold til foranstående var Mørefabrikkenes totalproduksjon av bundne redskaper til sildefiskeriene 138,3 tonn, d.v.s. 39,7 % av totalkvantumet og de sønnenfor liggende fabrikkers 210,2 tonn, d.v.s. 60,3 % av totalkvantumet.

I henhold til utbetalte produksjonstilskudd til snører, liner og tauverk produserte Mørefabrikkene i nevnte tidsrom ca. 36 % og de sønnenfor liggende fabrikker ca. 64 % av totalproduksjonen.

Spinning av bløthamp har tidligere vært utført ved tre spinnerier: Christiania Seildugsfabrik, Oslo.

Rosendahls Spinnerier A/S, Stend pr, Bergen og

Johan Hansens Sønner, Bergen.

I løpet av annet halvår 1950 er også A/L Fiskernes Redskapsfabrikk, Finnsnes, kommet i gang med sin produksjon. Den norske kapasitet kan allikevel ikke dekke behovet, og en vesentlig del av hampetråden til fiskeribruk må derfor importeres.

Reparasjon, barking etc. Ved siden av den produksjonsvirksomhet som er nevnt og som alene drives av redskapsbransjen, utføres en ganske stor del av arbeidet med reparasjon og barking av redskaper, og delvis også montering, ved en rekke mindre bedrifter langs kysten. Disse bedrifter er nærmest å betrakte som reparasjonsverksteder og er på dette felt av særlig stor betydning, idet de i betydelig grad øker kapasiteten for denne virksomhet under fisket. Verkstedene ligger dertil i distriktene hvor fisket foregår.

Hjemmeproduksjon. Særlig i tider hvor det har vært vanskelig for fiskeribefolkningen å finne lønnsom beskjeftigelse, har det vært drevet betydelig hjemmearbeid med binding av rommere garn og slåing av forsyn. For torskegarns vedkommende kan det sies at en vesentlig del av behovet i slike tider har vært dekket ved håndbinding. I etterkrigsårene har hjemmeproduksjonen vært av mindre betydning, men en må anta at den etter hvert igjen vil øke. Det kan bemerkes at mange av fabrikkene har fått sitt behov for ferdige forsyn tilfredsstillet ved leiarbeid utført av folk som har dette hjemmearbeid som fast bierverv.

Spinning av sisal og manilla utføres av 5 spinnerier tilsluttet Norske Manila- og Sisalspinderiers Felleskontor og dessuten av A/L Fiskernes Redskapsfabrikk, Finnsnes. Produksjonskapasiteten er fullstendig stor nok til å dekke det norske behov.

De norske bomullsspinnerier. Det kan nevnes at noen få norske bomullsspinnerier produserer fiskegarnstråd av bomull. I årene 1935 til 1939 ble det levert av de norske bomullsspinnerier til redskapsbransjen gjennomsnittlig 16,5 tonn pr, år. Totalproduksjonen av fiskegarnstråd var imidlertid omtrent 100 tonn pr, år. Fra 1940 til 1946 ble det ialt levert 630 tonn og i de to årene 1945 og 1946 ca. 190 tonn bomullstråd til fiskeribruk. At produksjonen i krigstiden var så stor, skyldtes det hensyn de norske spinnerier måtte ta til fiskeriene, da importen av bomullstråd var sterkt nedsatt. Det ble den gang pålagt en rekke spinnerier, som normalt ikke interesserte seg for fremstilling av fiskegarnstråd, å drive slik produksjon. Det er sannsynlig at det i fremtiden

av de få norske spinnerier som har spesialisert seg på fiskegarnstråd, vil bli produsert omtrent et liknende årskvantum som i slutten av 1930-årene.

Av produksjon forøvrig som ikke drives av de egentlige fiskeredskapsfabrikker, kan en nevne følgende:

Garnblåser produseres nå av en del norske spesialfabrikker som har stor nok kapasitet til å dekke behovet. Tidligere har de norske fabrikker hatt vanskelig for å fremstille kvalitetsmessig gode nok garnblåser. Denne vanskelighet synes nå å være overvunnet, og hvis de norske produsenter fremtidig kan konkurrere i pris, skulle det være unødvendig med import. Det er tre produsenter av seilduksblåser som foreløpig er av betydning, hvorav en på Møre, en på Karmøy og en i Flekkefjord. Det har også av noen fabrikker vært eksperimentert med fremstilling av nye typer garnblåser av annet råmateriale.

Korkflær produseres ved et par større spesialfabrikker som selv importerer råmateriale. Delvis drives også produksjonen ved redskapsfabrikkene eller som leiarbeid ved mindre verksteder for fabrikkene. Disse importerer da råkorken.

Glasskavl har hovedsakelig vært produsert ved Flesland Glassverk A/S, Flesland pr. Bergen. Det er mulig at et eller flere av de øvrige glassverk kan tenkes å ta opp produksjonen av glasskavl. Så vidt en kan se, har det vært mulig for Flesland Glassverk A/S å tilfredsstille det vesentligste behov rettidig de siste år, og det skulle derfor etter hvert som omsetningen antar mer normale dimensjoner, være unødvendig med import, under forutsetning av at den norske produksjon pris- og kvalitetsmessig kan konkurrere med den utenlandske. Tidligere ble det importert betydelige kvanta glasskavl.

Garnstein har bare vært fremstillet av de to teglverkene i Sandnes. En har inntrykk av at det en tid har vært vanskelig for disse firmaer å tilfredsstille behovet. I etterkrigstiden har en tildels i sesongen merket en viss mangel. Så vidt en forstår skyldes dette forbigående vanskeligheter av teknisk art, delvis har det også vært et lønnsomhets spørsmål.

Blysekk produseres ved en rekke mindre støperier.

Angler fremstilles av firma O. Mustad & Søn, Oslo. Dette firma har en meget stor produksjon, og arbeider foruten på det norske marked som det helt dekker, i meget stor utstrekning på verdensmarkedet.

Salget.

Salget av fiskeredskaper foregår hovedsakelig på det norske marked, Eksport har vært drevet til Island, Færøyane og i mindre utstrekning

til de skandinaviske land. Periodevis har det også etter som forholdene har ligget til rette for eksport, vært solgt en del snører, liner etc. til andre land som f. eks. England, Canada og U. S. A. Salget på det innenlandske marked foregår dels direkte fra importør og fabrikant til forbruker, dels gjennom handlende. Dessuten er vareutvekslingen mellom de enkelte firmaer innen redskapsbransjen ganske stor. De fleste firmaer omsetter alle sorter ferdige redskaper. Produksjonen er derimot mer spesialisert. De importører som ikke selv har produksjonsvirksomhet kjøper under normale forhold i stor utstrekning ferdige redskaper hos de norske fabrikker, eller de lar fabrikkene produsere ferdige varer av råstoffer som de selv har importert. Som foran nevnt foregår salget fra fabrikk og importør i stor utstrekning direkte til forbruker. Dette gjelder særlig notlin, ferdige nøter og monterte garn. Flere av redskapsfabrikkene har dessuten egne utsalg, hvor det omsettes alle sorter fiskeredskaper. Varer som garnstrenger, snører og liner selges derimot vanligvis fra importør og fabrikk til handlende.

HISTORIKK OG STATISTIKK FOR TIDEN FØR 1940.

Historikk.

Fiskeredskapsindustrien bygger på det gamle repslagerhåndverk. I seilskipstiden var produksjon av tauverk for skipsflåten den viktigste oppgave for repslagerne. Bate i og omkring Bergen var den gang 28 reperbaner. Slåing av fiskeliner og snører kom i annen rekke. Dette hadde sammenheng med at spinning og snøreslåing var et ledd i fiskernes naturalhusholdning, idet fiskerne like til etter midten av forrige århundre selv kjøpte hamp og laget sine redskaper.

Etter som seilskipsfarten gikk tilbake, ble det mer tid til overs i reperbanene til fremstilling av liner og snører, og etter hvert gikk fiskerne over til å kjøpe redskaper istedenfor å lage dem selv. Med hensyn til fremstillingen av not og garn — særlig not — var det i lang tid slik at firmaer som handlet med hampetråd, sendte tråd på landet for håndbinding og tok det ferdige produkt tilbake til lager for videresalg etter hvert som behovet meldte seg. Ved godt fiske var det en stor fordel for fiskerne at de derved fikk høve til hurtig å skaffe seg nok redskaper.

Allerede tidlig i annen halvdel av det 19. århundre ble automatisk hampespinning satt i gang her i landet ved Christiania Seildugsfabrik, Kristiania, Rosendahls Spinnerier, Fana, og Bergens Taaad- og Drevfabrik, Bergen. En del mindre bedrifter ble også opprettet og holdt det gående en kort tid, men bukket under i konkurransen med utenlandske fabrikker.

Den automatiske not- og garnbinding begynte i 1870-årene ved Fagerheim Fabrikker, Bergen, Christiania Seildugsfabrik, Kristiania, og Rosendahls Spinnerier, Fana, omtrent samtidig. Den Norske Fiskegarnsfabrik, Kristiania, begynte i 1886 og Spilkevigs Snøre- Not- & Garnfabrik, Ålesund, i 1894.

Tiden fra århundreskiftet til 1906 var ikke særlig god for fiskeriene og dermed heller ikke for fiskeredskapsfabrikasjonen. Fra 1907 ble forholdene for fiskeriene i sin helhet bedre. Medvirkende årsaker til dette var den tekniske utvikling, først og fremst motoren, gode fangstår

og bedre avsetningsmuligheter for fisken. Fiskeriene i sin helhet gjorde det forholdsvis godt i de siste årene før den første verdenskrig.

Til å begynne med etter krigsutbruddet i 1914 var det nok råstoff i landet til å tilfredsstille behovet for redskaper. Dette steg imidlertid etter hvert meget sterkt. Samtidig steg prisene på alle importvarene. Det oppstod samtidig p.g.a. krigsforholdene mange vanskeligheter med importen, og av den grunn sluttet fabrikantene og importørene seg sammen. Vanskelighetene bestod i prisstigning, vareknapphet og f. eks. Englands beslagleggelse av varer som var på vei hjem til Norge med skip, som var nødt til å anløpe engelske havner. P.g.a. denne engelske bestemmelse ble enkelte beslaglagte varepartier liggende urørte i 1½ til 2 år. Partiene var forhåndsbetalte og trakk leie, renter og assurance under beslagleggelsen i England. Videre oppstod det forsinkelser ved at kontrakter ikke ble effektuert av frykt for at varene skulle bli oppbrakt, og enkelte kontrakter ble til og med solgt til andre kjøpere.

Importørene dannet i 1916 Importforeningen for Fiskeredskaper. Denne ble oppløst etter at Statens Tekstilcentral ble opprettet i 1918, hvor Importforeningen gikk inn som en gruppe sideordnet med gruppene for konfeksjon, manufaktur, ull og bomull. Importforeningen var en sammenslutning av de 3 foreninger: Rebslagermestrenes Fagforening, De Norske Hampetraadfabrikers Forening og Norske Not- og Garnfabrikers Forening. Den ble ledet av et valgt styre med herr Einar M. Nilssen som formann fra opprettelsen til den gikk inn som en underavdeling i Statens Tekstilcentral.

Importforeningens oppgave var:

1. Å meddele medlemmene hvor meget hver av dem kunne påregne tillatt innført av hver varesort.
 2. Å fordele varepartier som måtte inngå under fellesrasjoneringsen Dette skjedde etter importoppgaver innhentet for årene 1911 til 1916.
 3. Å foreta enkelte felleskjøp, således russisk hamp, Bombayhamp og kokusgarn, som ved hjemkomsten ble fordelt etter kvoter.
- Importforeningen hadde 26 medlemmer. Herav kan en nevne:

Christiania Seildugsfabrik, Kristiania,
Den Norske Fiskegarnsfabrik A/S, Kristiania,
Morten Kallevik A/S, Arendal,
Rosendahls Spinnerier A/S, Fana,
Chr. Irgens Sønner, Bergen,
Bergens Traad- og Drevfabrik, Bergen,
Solheims Traadfabrik, Bergen,

Ditlef N. Bruland, Bergen,
 Chr. Campbell Andersen, Bergen,
 O. Nilssen & Søn A/S, Bergen,
 Johan Hansens Sønner, Bergen,
 Bergens Notforretning, Bergen,
 Gerdt Meyer Bruun A/S, Bergen,
 A/S Spilkevigs Snøre- Not- & Garnfabrik, Ålesund,
 Carl E. Rønneberg & Sønner, Ålesund,
 Brunsvikens Reperbane, Kristiansund N.,
 P. O. Jensen, Trondheim,
 Svolvev Reperbane, Svolvev,
 Timms Reperbane, Kristiania,
 Tønsberg Reperbane, Tønsberg,
 Fredriksverns Reperbane, Fredriksvern,
 Mandals Reberbane, Mandal,

De 4 sistnevnte reperbaner laget en ubetydelighet av fiskeredskaper. De var hovedsakelig basert på levering til skipdsfart og hvalfangst.

Blant medlemmene av Importforeningen var 8 fabrikker som til sammen disponerte 50 not- og garnmaskiner. Produksjonskapasiteten for not og garn kan ha vært omkring 300 tonn pr. år. Det ble den gang anvendt meget mer hampetråd enn nå i not og garn.

Ca. 17 reperbaner produserte snører og liner. Det er sannsynlig at den årlige kapasitet lå på ca. 700—800 tonn. Det ble produsert linesnører, bankliner, trådfellinger til sildegarn og dypsagnsnører.

De 4 hampespinneriene som fantes antas å ha hatt en kapasitet på ca. 500 tonn råhamp pr. år.

Fra Importforeningen foreligger oppgave over gjennomsnittsimporten i årene 1911—1916 for 26 firmaer:

17	firmaker	hadde	importert	456.800	kg.	råhamp,
21	»	»	»	460.700	»	hampetråd,
21	»	»	»	256.000	»	manilla kabelgarn,
26	»	»	»	727.800	»	kokusgarn.

Dessuten foreligger det følgende oppgave over importen av bundne redskaper:

	1912	1913	1916	1917
	kg.	kg.	kg.	kg.
Av bomullstråd	223.592	110.004	461.488	302.634
Av lin og hamp	20.157	14.698	21.277	16.324

Pengetilgangen under og like etter den første verdenskrig førte med seg en naturlig utvikling av den maskinelle produksjon. Behovet var steget og arbeidskraften var blitt kostbarere. Det ble derfor i stadig større utstrekning tatt maskiner i bruk til fremstilling av fiskeredskaper. På samme måte som håndspinning og håndbinding tidligere var blitt avløst av maskinell fremstilling, ble også produksjonen i reperbanene av snører, liner og delvis også tauverk forlatt til fordel for maskin-slåing. Det ble på denne måten innført en rasjonalisering innen bedriftene. I tiden etter den første verdenskrig ble de gamle håndverksbedriftene praktisk talt nedlagt og all fabrikasjon av fiskeredskaper gikk over til maskinell drift.

I krigsårene 1914 til 1918 hadde fiskerinæringen gode inntekter. Det samme var tilfelle med redskapsbransjen. Men vanskelighetene meldte seg fort. Til å begynne med var det i forbindelse med innkjøpene at bransjen fikk føling med krigstidens ettervirkninger. Prisene var under krigen steget til det mangedobbelte av nivået i 1914, og fortsatte å stige til omkring 1920. Importørenes investeringer i innkjøpene kom derfor opp i meget store beløp, selv om det ble kjøpt forsiktig og bare kontrahert de kvanta som var nødvendige for å dekke den løpende produksjon. I tillegg hertil kom kronestigningen hjemme og inflasjonen i innkjøpslandene, som gjorde innkjøpene svært spekulasjonspregete.

Omsetningen av fiskeredskaper var forholdsvis stor i en del år etter krigen. En medvirkende årsak til dette var at eksporten kunne utvides, og det ble årlig eksportert betydelige kvanta redskaper av alle slag inntil slutten av 1920-årene. Senere ble eksporten kraftig redusert som følge av den utenlandske konkurranse og på grunn av tollforhøyelser i en del av avtakerlandene.

Etter hvert som fiskeprisene falt og avsetningsvanskelighetene forverret fiskerinæringens stilling, ble også redskapsbransjen rammet. Store økonomiske tap som følge av konjunkturfallet, redusert omsetning og liten fortjeneste som følge av den harde konkurranse, førte til at de fleste firmaer tapte sine opptjente reserver. Noen måtte innstille eller ble rekonstruert. Den vanskeligste tiden varte fra 1927 til 1934. Deretter bedret stillingen seg jevnt til 1940.

Det var blant annet den utenlandske konkurranse som gjorde at redskapsbransjen arbeidet tungt. Særlig skyldtes det importen av bundne redskaper fra Japan, som tok til i begynnelsen av 1930-årene. De japanske notfabrikker var i stand til å selge i Norge til priser som det var mulig for de norske fabrikker å konkurrere med. Prisen for

ferdig bomullsnot fra Japan var sogar en tid helt nede i den pris de norske og andre europeiske fabrikker måtte betale for bomullstråd. Konkurransen fra europeiske land fikk også redskapsbransjen føle i betydelig utstrekning på hjemmemarkedet. Forholdene lå derfor ikke til rette for innkjøp av flere maskiner. Tvert om importerte mange norske fabrikker ferdige varer, mens deres egne maskiner gikk med redusert drift. Fabrikantene kunne på denne måte redusere sin risiko ved å holde mindre lagre av mange råstoffer og halvfabrikata, og istedenfor komplettere med ferdige varer etter det skiftende behov. Herved ble den norske produksjon meget ujevn, først og fremst til skade for redskapsbransjen selv, men for fiskeriene var det på lengre sikt også uheldig at redskapsbransjen arbeidet tungt. De vanskelige tidene førte til større samarbeid blant fiskerne, og deres faglige organisasjoner gjennomgikk i 1930-årene en sterk utvikling. Den alminnelige konjunktureppgang, det voksende samhold blant fiskerne og de tiltak Staten satte i verk i 1930-årene, førte til større lønnsomhet for fiskeriene. Fremgangen innen fiskerinæringen ga også redskapsbransjen bedre muligheter i tiden fra 1934 til 1940.

Etter hvert vant også den tanke frem innen fiskerorganisasjonen at det ville være en fordel å delta i omsetningen og produksjonen av fiskeredskaper. På denne måten kunne fiskerne selv gjøre sin innflytelse mer gjeldende også når det gjaldt redskaper og kunne i en viss grad kontrollere prisene. Som et ledd i denne plan ble S/L Fiskernes Samkjøp, Trondheim, startet i 1939. Arbeidet med byggingen av kooperative fabrikker ble tatt opp straks etter frigjøringen, og A/L Fiskernes Redskapsfabrikk, Finnsnes, er nå oppført og vil med det første være i full drift. Bedriften blir landets største, mest allsidige og mest moderne anlegg for produksjon av fiskeredskaper. P/L Fiskereidskap, Sæbøvågen, som skal drive notbinding og montering av not og garn, er også et kooperativt foretakende. Bedriften har ennå ikke kunnet gå i gang med oppføring av notfabrikken, men driver monterings- og reparasjonsarbeid ved tre forskjellige verksteder.

Statistikk.

Import. Fra 1920-årene og tidligere foreligger det ikke brukbart statistisk materiale til påvisning av importen av fiskeredskaper, halvfabrikata og råvarer. En tar derfor bare med oppgaver fra tiårsperioden 1930 til 1939. I denne periode har importen vært følgende:

	Bom. tråd	Bundne redsk. bom.	Lin- og hampetr. enkel	Lin- og hampetr. flerlagt	Snører og liner	Bundne redsk. hamp
1930						
tonn	263	115	1039	784	114	3
1000 kr.	735	1033	2441	2196	378	23
1931						
tonn	116	48	743	509	79	3
1000 kr.	290	311	1671	1348	236	21
1932						
tonn	390	28	810	490	35	2
1000 kr.	849	149	1172	1150	75	14
1933						
tonn	542	97	1249	547	67	1
1000 kr.	1234	375	2106	1326	150	14
1934						
tonn	577	164	933	489	84	2
1000 kr.	1380	574	1727	1190	185	16
1935						
tonn	667	83	1080	405	44	12
1000 kr.	1662	309	2102	1083	104	32
1936						
tonn	840	115	864	317	29	18
1000 kr.	2051	422	1931	868	65	56
1937						
tonn	651	227	685	621	18	38
1000 kr.	1674	819	1521	1653	65	128
1938						
tonn	413	197	466	342	30	30
1000 kr.	1018	647	847	913	82	110
1939						
tonn	441	201	654	416	46	12
1000 kr.	987	597	1250	1120	133	62
Gj.sn. 30/34						
tonn	378	90	955	564	76	2
1000 kr.	898	351	1823	1442	205	18
Gj.sn. 35/39						
tonn	602	165	750	420	33	22
1000 kr.	1478	559	1530	1127	90	78
Gj.sn. 30/39						
tonn	490	128	852	492	55	12
1000 kr.	1188	455	1677	1285	147	48

Det bemerkes at importstatistikken for bundne redskaper viser for høye tall, idet disse inkluderer en del redskaper som ikke er gått til saltvannsfiskeriene, likeså sannsynligvis nett som i det hele tatt ikke er beregnet til fiskeredskaper. De importoppgaver som kvote-deltakerne senere innsendte for beregning av kvotegrunnelaget, viser således betydelig lavere import for perioden 1935 til 1939 enn den offi-

sielle statistikk for importen av bundne redskaper. Differansen er ikke mindre enn 60 tonn pr. år i gjennomsnitt.

Den offisielle statistikk for denne periode forteller ikke fra hvilke land importen er foretatt, unntatt for bundne redskaper av bomull. Nedenstående tabell viser hvorledes denne fordeler seg:

Bundne redskaper av bomull.

	Total		Dan- mark tonn	U.K. tonn	Sve- rige tonn	Tysk- land tonn	Japan tonn	Ne- der- land tonn	Andre land tonn
	tonn	1000 kr.							
1930	114,7	1.033							
1931	48,3	311							
1932	28,1	149	5,6	8,4	2,6	7,5	2,0		2,0
1933	96,6	375	5,6	7,0	4,2	7,1	62,9	8,3	1,5
1934	163,8	574	3,3	28,7	1,9	19,6	103,1	6,6	0,6
1935	82,5	309	2,9	2,9	2,6	11,3	61,8	0,4	0,6
1936	115,4	422	3,0	6,3	4,9	11,6	87,9	1,4	0,3
1937	226,8	819	2,9	6,4	5,8	8,4	199,0	3,9	0,4
1938	196,8	647	3,6	5,5	4,0	4,4	161,8	5,0	12,5
1939	200,5	597	2,6	5,5	5,1	8,7	160,2	9,3	9,1

Av den offisielle importstatistikk kan en ikke se hvilke kvanta råhamp som har vært importert i 10-års perioden til fiskeredskaper. Av de importoppgaver som ble innhentet ved krigens begynnelse for å danne kvotegrunnlaget ved den sentraliserte import, fremgår imidlertid at det i årene 1935 til 1939 ble importert gjennomsnittlig ca. 690 tonn råhamp til spinning av fiskegarnstråd.

Produksjon. Det finnes ingen offisiell statistikk for produksjonen av fiskeredskaper i Norge. Nedenfor gis produksjonsoppgaver som er innhentet gjennom N. F. F.:

	Snører og liner tonn	Bundne redsk. tonn
1930	1.350	646,8
1931	962	385,2
1932	813	423,3
1933	1.144	546,8
1934	1.001	607,0
1935	1.136	561,4
1936	889	705,9
1937	731	715,5
1938	627	514,3
1939	725,5	498,1
Gj.snitt 1930/34	1.054	521,8
Gj.snitt 1935/39	822	600,1
Gj.snitt 1930/39	938	561,0

Gjennomsnittlig i årene 1935 til 1939 skal det ha vært spunnet ca. 400 tonn hampetråd til fiskeribruk. I de siste år av denne periode skal produksjonen ha vært oppe i 500—600 tonn.

Eksport.

Eksporten i perioden 1930 til 1939 var som følger:

*Snører, liner og forsyn
av hamp, lin og jute.*

	Total		Island tonn	Fær- øyane tonn	Sve- rige tonn	U. K. tonn	Cana- da tonn	U.S.A tonn	Andre land tonn
	tonn	1000 kr.							
1930	315,4	853	215,0	12,8		41,9	41,9		2,7
1931	288,4	623	119,4	6,5	2,8	103,8	38,7	8,2	2,4
1932	357,0	819							
1933	420,8	1.029	280,6	3,5	10,8	105,6		12,9	7,2
1934	308,2	778	178,7	2,5	9,0	75,4	30,8	10,9	0,6
1935	272,1	679	157,1	12,9	17,9	53,4	23,9	6,6	0,3
1936	152,1	430	66,0	15,5	6,3	0,6	36,6	23,7	3,3
1937	90,7	254	7,4	12,4	7,6	39,4	20,2	3,2	0,5
1938	75,2	210	13,0	8,9	8,0		23,0	13,5	8,5
1939	57,7	173	24,9	19,1	7,3			5,5	0,9

Bundne redskaper.

	Total		Island tonn	Fær- øyane tonn	Sve- rige tonn	Dan- mark tonn	U. K. tonn	Finn- land tonn	Andre land tonn
	tonn	1000 kr.							
1930	64,3	317	55,4	0,2	3,1			3,2	1,2
1931	42,8	177	18,7	1,1	3,9		2,8	15,1	0,9
1932	45,7	199	19,1	0,2	11,0	0,4	1,1	4,2	8,8
1933	81,4	325	67,9	1,1	6,3			2,6	3,3
1934	85,5	354	74,3	0,3	4,0			2,9	1,7
1935	162,9	599	147,9	0,2	1,2		1,0	8,4	0,2
1936	104,1	415	90,6	1,7	2,9	0,5		0,8	5,1
1937	163,1	646	129,2	2,3			17,4	5,9	5,1
1938	107,7	459	70,3	0,4	1,1	1,2	0,3	16,7	0,7
1939	149,3	620	132,2	7,4	2,8	5,6		0,9	0,4

En kan beregne det norske forbruk ved å sammenstille oppgaver over norsk produksjon, import og eksport i gjennomsnitt for de ferdige redskaper:

Utvalget ble senere supplert med:

Byråsjef Per Rogstad,	Handelsdepartementets fiske-
	riavdeling og
konsulent Tobias Hansen	Prisdirektoratet.

Forsyningsutvalget for Fiskeredskaper fungerte inntil 1. oktober 1945.

I samarbeid med Forsyningsutvalget gikk Fiskeridirektøren straks i gang med innkjøp av:

350 tonn råhamp,
250 tonn snøretråd,
150 » bomullstråd og
200 » barkeekstrakt.

Av disse varemengder hadde en ved krigsutbruddet i april 1940 fått hjem:

118 tonn råhamp,
40 » snøretråd,
70 » bomullstråd og
100 » barkeekstrakt.

Disse varepartier ble holdt i reserve inntil desember 1940. Foruten forannevnte varer fikk en da også adgang til å disponere 148 tonn råhamp, som var innkjøpt av det såkalte »Kriseutvalg« i 1938, og som hadde vært undergitt Forsyningsdepartementets rådighet. Høsten 1940 ble det ytterligere innkjøpt 40 tonn italiensk snøretråd av Fiskeridirektøren.

Fordeling av reservelageret.

Forutsetningen for kriselageret hadde opprinnelig vært at det skulle tjene som et virkelig kriselager og ikke fordeles til fabrikanter og grossister foreløpig. Men da Norge ble trukket inn i krigen våren 1940, viste det seg at den private import stoppet opp eller ble sterkt hemmet. Fabrikanter og grossister meldte seg derfor relativt snart med ønske om å få tildelinger av kriselageret, fordi de ikke selv kunne skaffe seg tilstrekkelig råvarer til bearbeidelse. Disse ønsker måtte etter hvert etterkommes. Av utvalgets protokoll for 29. og 30. august 1940 fremgår det således at Norske Fiskeredskapsfabrikanters Forening 28. august samme år hadde gjort henvendelse til Fiskeridirektøren om at foreningens medlemmer måtte få adgang til å overta reservelageret av snøretråd, bomullstråd, cutch og glasskavl. Forsyningsutvalget tilrådte at en straks gikk til realisasjon av hele reservelageret og at salget ble gjennomført på en nærmere beskrevet måte. I utvalgsprotokollen står det følgende om dette:

»Beholdningene tilbys Norske Fiskeredskapsfabrikanter Forening under forutsetning av at denne forening er villig til å overta forpliktelse til å fordele varene mellom sine medlemmer og de utenforstående mindre fabrikker og bransjens grossistforening, i samme forhold som disse firmaer deltok ved det sist foretatte fellessalg av fiskeredskaper til det offentlige. Salget forutsettes gjennomført snarest mulig.«

Av utvalgets møteprotokoll for 4. november 1940 fremgår det imidlertid at den nevnte fordelingsmåte vakte sterk kritikk fra fabrikanthold. Utvalget var enig i denne kritikk av fordelingsmåten og foreslo på samme møte at fordelingen skulle skje i henhold til hvert enkelt firmas import i årene 1935—1939. Deretter foreslo utvalget for Handelsdepartementet at fordelingen av Statens reservelager skulle skje på den måte at det ble fastsatt kvoter for hver av de følgende varegrupper:

- a. Råhamp.
- b. Kabelgarn.
- c. Snøretråd, snører og liner.
- d. Forsynstråd.
- e. Flerlagt hampetråd og bundne hamperedskaper.
- f. Enkel og flerlagt bomullstråd, bundne bomullsredskaper og bomullsforsyn.

Saken ble videre behandlet i Handelsdepartementet og resultatet av dette ble at det ble innhentet importoppgaver hos samtlige importører av fiskeredskaper for tidsrommet 1935—1939. Redskapene ble inndelt i de grupper som er nevnt ovenfor. Under den videre behandling av saken ble det besluttet å gjøre to unntak fra den rent matematiske anvendelse av importtallene som grunnlag for kvotene. For det første besluttet en etter forslag av Forsyningsutvalget å lage kun to grupper av redskaper, nemlig hamperedskaper som en gruppe og bomullsredskaper som den annen gruppe. For det annet besluttet en at ved import av varer som ble videresolgt i ubearbeidet stand, skulle denne import ikke telle med sitt fulle kvantum ved utregningen av kvotene, men reduseres med 20 %.

Norske Fiskeredskapsfabrikanter Forening protesterte mot at bundne redskaper av bomull ble tatt med i samme kvote som bomullstråd. I denne forbindelse anførte fabrikantene at deres import av bomullstråd ville ha vært større enn den virkelig var i kvotegrunnlagstiden, så fremt det ikke i samme tid hadde skjedd en sterk utvidelse av importen av bundne redskaper, særlig fra Japan.

Ved gjennomføring av den nye kvoteordning i begynnelsen av 1941 ble det videre bestemt at de importører som ikke kunne legitimere

en import i kvotegrunnlagstiden på minst 0,5 % av den samlede import i vedkommende varegruppe, ikke skulle få anledning til å delta som kvotedeltaker. Den kvoteordning som således ble gjennomført i begynnelsen av 1941 bygget altså på følgende prinsipper:

- a. Importkvantumet 1935—1939.
- b. Felleskvoter i henholdsvis hamp og bomull.
- c. Videre solgte ubearbejdede fiskeredsaker tallet kun med 80% i kvotene.
- d. Importører med mindre import enn 0,5 % fikk ingen kvote.

Denne kvoteordning har senere vært gjennomført for alle statsimporterte varer med de unntak som er nevnt under behandlingen av kvotene.

Overgang fra private kjøp til statskjøp ved Fiskeridirektøren.

Forutsetningen for Statens kriselagerkjøp hadde vært at de private importører fortsatt skulle sørge for sine egne forsyninger til den daglige produksjon. Etter hvert som krigen og den handelspolitiske situasjon tilspisset seg, visste dette seg å bli stadig vanskeligere. Imidlertid fortsatte de private kjøp i atskillig tid etter krigens begynnelse i Norge 1940, selv om dette skjedde i avtakende grad. For å bøte på den mangel på råstoff og halvfabrikata til fabrikkene som etterhånden oppstod, ble derfor Fiskeridirektøren gjennom Forsyningsutvalget nødt til stadig å utvide sine forsyningskjøp, som etter hvert derfor ble mer ordinære kjøp hvor varene gikk til fabrikkenes daglige drift i stadig større utstrekning. Etter årsskiftet 1942—1943 kan det ikke påvises kjøp av fiskeredsaker, halvfabrikata eller råvarer gjennom de private importører. Forholdene hadde således ført til at den import som overhodet skjedde etter dette tidspunkt foregikk gjennom Fiskeridirektøren. Det kan ikke sees at det foreligger noen beslutning av departementet eller annen offentlig myndighet som tillot Fiskeridirektøren enerett til innkjøp av fiskeredsaker, men forholdene førte til at situasjonen ble slik. Denne situasjon var uforandret til utgangen av 1949.

Etter at det opprinnelige reservelager var realisert, fikk Fiskeridirektøren på anmodning tillatelse til å bruke de bevilgede kr. 1.750.000 til nye innkjøp, og det ble senere stillet ytterligere meget betydelige beløp til disposisjon. En hadde således til enhver tid til rådighet de pengemidler som var nødvendige til betaling av varepartier som det var mulig å skaffe.

Da det ved krigsutbruddet også forelå temmelig store reservelager av råbomull i landet, ble det meget snart tatt opp forhandlinger med Forsyningsdepartementet og bomullsspinneriene for å få sikret en vesentlig del av råbomullen for fiskeriene. Forhandlingene førte til at det etter hvert ble reservert til fiskeribruk betydelige kvanta som

ble spunnet av de norske bomullsspinnerier. Det ble også truffet avtale om levering av et parti bomullstråd fra Finland. Som følge av disse avtaler kan det sies at fiskerienes behov for bomullsredskaper ble forholdsvis tilfredsstillende dekket de første par år av krigen.

De tyske okkupasjonsmyndigheter viste til å begynne med liten interesse for redskapsforsyningen. Fabrikkene ble riktignok avkrevd en beholdningsoppgave sommeren 1940, men tyskerne blandet seg ellers ikke direkte opp i disse saker i krigens første år. Det kan dog i denne forbindelse opplyses at de i begynnelsen av krigen beslagla et meget betydelig kvantum tauverk hos de norske repperbaner. Dette var en av årsakene til at tauverksituasjonen for fiskeriene var meget vanskelig størstedelen av krigen. Først i september 1941 hadde Fiskeridirektøren nærmere kontakt med de tyske myndigheter, idet det da fremkom tilbud om levering av 300 tonn råhamp fra Tyskland. Utvalget tilrådte kjøp til tross for at prisene var meget høye. Etter at en hadde fått etablert en ordning med prisnedskrivning, ble det i årene fremover kjøpt ikke ubetydelige mengder av råvarer fra Tyskland, først og fremst råhamp, men også hampestry, linstrytråd, bomullstråd og ferdigbundne garn. For råhampens vedkommende bestod nå vanskelighetene for en stor del i at det tok lang tid å få hampen spunnet til tråd på grunn av våre spinneriers begrensede kapasitet. Denne ble dessuten etter hvert ytterligere nedsatt som følge av vanskeligheter med arbeidskraft. Dette forhold som delvis også gjorde seg gjeldende for den øvrige fiskeredskapsindustri, søkte en å avhjelpe på forskjellig vis. En foreslo forhøyelse av lønningene for spinneriarbeiderne, men dette ble ikke godtatt. Derimot fikk en gjennomført en ordning med ekstrarasjoner av mat og tobakk, og dette ga forholdsvis gode resultater. Likeledes var det av betydning at en fikk stanset utskrivningen av redskapsarbeidere til annet arbeid. For å øke tilførselen av hampetråd gikk en også til det skritt å sende et parti av råhamp til Finland for spinning der, men dette forsøk ble ikke gjentatt da trådkvaliteten ikke var tilfredsstillende. Etter hvert ble en helt avhengig av de tilførsler tyskerne kunne skaffe. Og til tross for at en gjennom sterk pågang på vedkommende tyske myndigheter forsøkte å få ut av Tyskland mest mulig, var tilførslene på langt nær nok til å dekke behovet. Dette resulterte i at redskapsbestanden ble sterkt redusert, slik at en ved krigens slutt var meget dårlig stillet med fiskeredskaper. De redskapene som tyskerne kunne skaffe ble stadig dyrere, men Forsyningsutvalgets resonnement var at det fremfor alt gjaldt å skaffe varer ut av Tyskland. En antar at forsyningen av fiskeredskaper, når hele krigstiden fra april 1940 til mai 1945 sees under ett, svarer til ca. 25 % av det normale før krigen. Foruten de forannevnte hovedartikler til fremstilling av fiskeredskaper

ble det etter hvert nødvendig at Forsyningsutvalget og Fiskeridirektøren tok seg av forsyningene av en rekke biartikler som blåstein, tjære og bark til impregnering av redskapene, samt absolutt nødvendige varer som garnblåser, glasskavl, blysynk, loddestreng og ikke minst kork. Sistnevnte vare mottok en fra Spania i forholdsvis store partier og transporten herav var under de rådende forhold meget vanskelig å gjennomføre.

Statistiske oppgaver fra krigstiden er anført sammen med oppgaver fra etterkrigstiden til slutt i dette kapitel.

Arbeidet med forsyningen av fiskeredskaper i England under krigen.

Så tidlig som i 1941 tok den norske Regjering i London opp arbeidet med å skaffe forsyninger av forskjellig slag til Norge etter frigjøringen. Et Forsyningsdirektorat ble opprettet, og dette begynte å gjøre visse mindre innkjøp i de land hvor det lot seg gjøre. For så vidt angår fiskeriene ble det på dette tidspunkt kjøpt 1 000 tonn råhamp i Chile for lagring der. I 1942 la imidlertid de britiske og amerikanske myndigheter ned forbud mot slike kjøp fra de andre alliertes side og opprettet visse felles forsyningsorganer som skulle disponere de forhåndenværende ressurser for krigsinnsatsen. Til gjengjeld innbød de britiske og amerikanske myndigheter de andre allierte til å sette i gang et felles planleggingsarbeid med sikte på etterkrigsforsyningene. Høsten 1942 ble Forsyningsdepartementet i London delt i et Forsynings- og Gjenreisningsdepartement og et Skipsfartsdepartement. I Forsyningsdepartementet ble det opprettet et fiskerikontor under ledelse av Klaus Sunnanå som var kommet over til Storbritannia i juni 1942. Dette kontor tok fatt på planleggingen av fiskeriforsyningene for tiden etter frigjøringen. Med hensyn til spørsmålet om fiskeredskaper ble det etter hvert etablert illegal kontakt med fiskeridministrasjonen hjemme i Norge og med redskapsbransjen. På grunnlag av oppgaver hjemmefra ble det utarbeidet spesifiserte forsyningsplaner som ble forelagt de allierte myndigheter. Kjøp av redskaper og materialer kunne først foretas i meget beskjeden målestokk i 1943 og 1944. I 1943 ble det sluttet kontrakter om spinning av 140 tonn bomullstråd i Sverige. Denne tråd ble produsert i første halvdel av 1944. Samme år ble det kjøpt i U. S. A. i alt 90 tonn bomullstråd nr. $20/_{12}$ og nr. $20/_{9}$ som var de eneste numre som en kunne få. Disse kjøp var ment å kunne få betydning i en ren nødsituasjon, da de ikke tilfredsstilte de kvalitetskrav som normalt ville bli stillet.

Da Øst-Finnmark ble frigjort høsten 1944, ble det skaffet til veie i Storbritannia mindre kvanta av forskjellige redskaper som ble sendt. Straks før og etter frigjøringen i 1945 ble det tatt opp forhandlinger

med de britiske og amerikanske myndigheter for å få rede på hva en kunne regne med å få kjøpt i den nærmeste fremtid. Situasjonen var imidlertid i lang tid meget uklar på grunn av krigen mot Japan. Det ble dog etter hvert ut over våren og sommeren tildelt Norge mindre kvanta bomullstråd og bundne redskaper og et mindre kvantum snører og forsyn. Leveringstiden var imidlertid meget lang.

Straks etter krigens slutt viste det seg å være mulig å få kjøpt forholdsvis rimelige mengder sisal, som delvis ble sendt hjem i rå tilstand og delvis spunnet i Storbritannia.

Det ble forholdsvis hurtig ordnet med transport hjem til Norge av hampepartiet i Chile og av de partier bomullstråd som var kjøpt i Sverige og U. S. A. Den chilenske hampen kom meget vel med, da det tok lang tid før det ble anledning til større kjøp av italiensk hamp.

Forsyningen av fiskeredskaper i tiden etter krigen.

Etter frigjøringen ble det besluttet å sende en representant til England for å avløse herr Klaus Sunnanå, som straks etter krigens slutt hadde bedt om å bli løst fra sitt arbeid. Direktør Isdahl reiste til London i de første dager av juli 1945 og arbeidet der en tid med forsyningssspørsmålene. Under denne og senere reiser samme år, og i 1946, sammen med fabrikker Alf Johannessen, ble det foretatt en rekke kjøp. Sammen med de kontrakter som var sluttet på forhånd, sikret disse kjøp de nødvendigste forsyninger i den første tiden.

Det var i de første årene etter frigjøringen meget vanskelig å få tilstrekkelige tilførsler av fiskeredskaper fra de leverandører som før krigen hadde levert til det norske marked. Det var derfor nødvendig i meget stor utstrekning å finne nye leverandører, både i de land hvorfra en tidligere hadde fått forsyninger og i andre land. Dette medførte at Importutvalgets medlemmer i meget stor utstrekning måtte foreta reiser til de forskjellige utland for konferanser når det gjaldt å finne den best mulige løsning. De forskjellige utenlandske fabrikkers vanskeligheter med selv å skaffe seg råvarer medførte dessuten at Fiskeridirektøren i mange tilfeller måtte gjøre slike innkjøp og sende råvarene til produsentene, som da bare utførte leiarbeid. Delvis ble betaling da ytet i form av råvarer istedenfor ved kontant oppgjør. De fleste kontrakter som ble gjort i Italia om bomullstråd var således sluttet på denne basis, og råbomull både til fremstillingen samt til betaling av spinnearbeidet ble innkjøpt i Egypt og Amerika. Slik forretningsform ble også benyttet for en del kontrakter ved spinning av hampetråd, kjøp av garnblåser og bundne redskaper.

Inntil 1947 hadde en uten vanskeligheter fått stillet til disposisjon den valuta som var nødvendig for betaling av de kjøp som kunne gjøres.

Senere kompliserte valutaspørsmålet i stor grad arbeidet med forsyningene. Det medførte at en del leveransedyktige land periodevis måtte utelukkes som innkjøpsmarked, samtidig som en ofte av valutamessige hensyn ble henvist til mer kompliserte forretningsformer, som f. eks. foran omtalte leiarbeid eller kompensasjon. De aller fleste innkjøp som ble foretatt i Italia ble gjennomført som kompensasjonsforretninger.

Organisasjonen av Fiskeridirektørens import.

a. Importorganene.

Til å forestå importen hadde en følgende organer:

Fiskeridirektørens Redskapskontor.

Importutvalget for Fiskeredskaper og

Landsutvalget for Fiskeredskaper.

Etter Handelsdepartementets beslutning ble det 10. oktober 1945 oppnevnt et utvalg til avløsning av Forsyningsutvalget for Fiskeredskaper. Dette utvalg, som ble kalt Landsutvalget for Fiskeredskaper, fikk samme mandat som Forsyningsutvalget, og ble sammensatt av representanter fra statsadministrasjonen, fiskere, redskapsindustrien og handelsstanden. Utvalget bestod av følgende medlemmer.

Fiskeridirektøren,	formann,
byråsjef Magne Amdal,	Fiskeridepartementet,
fiskeskipper Einar Andreassen,	
disponent O. Krøtøy,	
disponent Petter Naustvik og	
fisker Sigv. Svendsen,	representanter for fiskerne,
fabrikkeier Alf Johannessen og	
ingeniør Anfin Rosendahl,	repr. for redskapsindustrien,
konsul Thor Bøe og	
stortingsmann Cato Sverdrup,	repr. for handelsstanden.

Dessuten hadde Prisdirektoratet en representant i utvalget. Ved siden av Landsutvalget for Fiskeredskaper var det nødvendig å opprette et importutvalg for fiskeredskaper, som kunne yte Fiskeridirektøren forretningsmessig bistand i alle importspsørsmål. Importutvalget ble offisielt oppnevnt av Fiskeridepartementet i mars 1947, men hadde allerede da fungert siden frigjøringen etter avtale mellom Norske Fiskeredskapsfabrikanters Forening og Fiskeridirektøren. Importutvalget for Fiskeredskaper fikk følgende sammensetning:

Direktør F. G. Isdahl, Bergen, formann,
fabrikkeier Alf Johannessen, Kristiansund N.,
disponent Odd Allers Nilssen, Bergen,

ingeniør Anfin Rosendahl, Fana,
disponent Johan Skaar, Ålesund.

Som varamann ble oppnevnt o.r.sakfører M. Strømsheim, Oslo.

Fiskeridirektørens Redskapskontor ble opprettet i september 1939 med Handelsdepartementets samtykke. Til å begynne med bestod kontoret av en leder og en kontorassistent. Senere ble funksjonærantallet øket noe, men hadde så lenge krigen varte aldri mer enn fem funksjonærer. Av hensyn til arbeidsmengden ved kontoret hadde det vært ønskelig med et større personale, men på grunn av de ytterst vanskelige kontorforhold var dette ikke mulig. Etter krigen bedret dette forhold seg, og fra begynnelsen av 1947 bestod kontorets personale av en kontorsjef og seks assistenter. I 1948 ble funksjonærantallet ytterligere øket med to. Ved siden av Redskapskontorets folk er også benyttet andre av direktoratets funksjonærer. Dette gjelder særlig i arbeidet med rasjoneringen, men også direktoratets regnskapsavdeling har i betydelig utstrekning vært belastet med arbeid i forbindelse med importen av fiskeredskaper.

b. *Arbeidsordningen.*

Hvert år i juni måned utarbeidet Importutvalget et forslag til innkjøpsprogram for det kommende kalenderår til bruk for nasjonalbudsjettet. Etter at Fiskeridirektøren hadde behandlet forslaget, ble et foreløpig importprogram oversendt Handelsdepartementet. I september—oktober hadde Importutvalget innhentet nye oppgaver hos kvotedeltakerne over beholdninger og oppgaver hos fabrikantene over de kvanta redskaper de mente å kunne produsere for vinterfiskeriene. På basis av disse nye opplysninger ble det satt opp et endelig importprogram som ble forelagt Fiskeridirektøren og Handelsdepartementet, etter at programmet på forhånd hadde vært forelagt Norske Fiskeredskapsfabrikanters Forening til uttalelse. Til illustrasjon hitsettes det importprogram som 1. november 1949 ble forelagt Handelsdepartementet:

Fintråd	300 tonn	kr.	2.800.000,00
Snøretråd	800 »	»	5.100.000,00
Heklet kabelgarn.....	250 »	»	1.450.000,00
Stryvarer	250 »	»	1.375.000,00
Total hampetråd	1600 tonn	kr.	10.725.000,00
Hamp.....	600 »	»	2.300.000,00
Bomullstråd	1300 »	»	18.200.000,00
Leiebinding not og garn	200 »	»	2.400.000,00
Kjøp av ferdigbundne redskaper.....	200 »	»	4.870.000,00
	3900 tonn	kr.	38.495.000,00

De enkelte varesorters fordeling på innkjøpsland:

<i>Fintråd:</i>	<i>Tonn</i>	<i>Pris pr. kg</i>			
Italia	100	kr. 9,50	=	kr.	950.000,00
Tyskland	100	» 9,50	=	kr.	950.000,00
Østerrike	100	» 9,00	=	»	900.000,00 »
					<u>2.800.000,00</u>
<i>Snøretråd:</i>					
Italia	300	» 6,50	=	»	1.950.000,00kr.
Tyskland	200	» 6,50	=	»	1.300.000,00
Østerrike	200	» 6,00	=	»	1.200.000,00
Belgia	100	» 6,50	=	»	650.000,00 »
					<u>5.100.000,00</u>
<i>Heklet</i>					
<i>Kabelgarn</i>					
Italia	150	» 6,00	=	»	900.000,00
Østerrike	100	» 5,50	=	»	550.000,00 »
					<u>1.450.000,00</u>
<i>Stryvarer:</i>					
Italia	200	» 5,50	=	»	1.100.000,00
Belgia	50	» 5,50	=	»	275.000,00 »
					<u>1.375.000,00</u>
<i>Hampe:</i>					
Italia	400	» 4,00	=	»	1.600.000,00
Jugoslavia	200	» 3,50	=	»	700.000,00 »
					<u>2.300.000,00</u>
<i>Bomullstråd:</i>					
England	700	» 14,00	=	»	9.800.000,00
Italia	600	» 14,00	=	»	8.400.000,00 »
					<u>18.200.000,00</u>
<i>Leiebinding</i>					
<i>av bundne</i>					
<i>redskaper:</i>					
Holland	150	» 12,00	=	»	1.800.000,00
Frankrike	30	» 12,00	=	»	360.000,00
Tyskland	20	» 12,00	=	»	240.000,00 »
					<u>2.400.000,00</u>
<i>Kjøp av bundne</i>					
<i>redskaper:</i>					
England	20	» 25,00	=	»	500.000,00
Tyskland	110	» 27,00	=	»	2.970.000,00
Japan	50	» 18,00	=	»	900.000,00
Holland	20	» 25,00	=	»	500.000,00 »
					<u>4.870.000,00</u>
					<u>38.495.000,00</u>

Total fordeling på innkjøpsland:			
<i>Italia:</i>	Fintråd	kr.	950.000,00
(kompensasjon)	Snøretråd	»	1.950.000,00
	Hekl. kabelg.	»	900.000,00
	Stryvarer	»	1.100.000,00
	Hamp	»	1.600.000,00
	Bomullstråd	»	8.400.000,00kr.
			14.900.000,00
<i>Tyskland:</i>	Fintråd	kr.	950.000,00
	Snøretråd	»	1.300.000,00
	Leiebinding		
	bundne redsk.	»	240.000,00
	Kjøp bundne		
	redskaper	»	2.970.000,00 »
			5.460.000,00
<i>Østerrike:</i>	Fintråd	kr.	900.000,00
	Snøretråd	»	1.200.000,00
	Hekl. kabelg.	»	550.000,00 »
			2.650.000,00
<i>Belgia:</i>	Snøretråd	»	650.000,00
	Stryvarer	»	275.000,00 »
			925.000,00
<i>Jugoslavia:</i>	Hamp »	700.000,00
<i>England:</i>	Bomullstråd	kr.	9.800.000,00
	Kjøp bundne		
	redskaper	»	500.000,00 »
			10.300.000,00
<i>Holland:</i>	Leiebinding	kr.	1.800.000,00
	Kjøp bundne		
	redskaper	»	500.000,00 »
			2.300.000,00
<i>Frankrike:</i>	Leiebinding av bundne redsk.	»	360.000,00
<i>Japan:</i>	Kjøp bundne redskaper »	900.000,00
			kr. 38.495.000,00

Innkjøpsprogrammet ble innekket ved suksessive kjøp i tiden september/mai med vareleveringer som normalt strakte seg over kalenderåret. Forhandlinger om kjøpene ble ført av Importutvalget, mens den formelle kontraktavslutning ble foretatt av Fiskeridirektøren.

I sin alminnelighet spesifiserte Importutvalget de kjøp som ble gjort. Som grunnlag for sin vurdering av behovet for de forskjellige trådnumre og redskapstyper benyttet Importutvalget oppgavene over kvotedeltakernes beholdninger og oppgaver over gjenstående kvanta i Fiskeridirektørens innkjøpskontrakter. Leilighetsvis ble innhentet oppgaver fra kvotedeltakerne over behovet for de forskjellige trådnumre

en tid fremover. Det viste seg imidlertid meget vanskelig å følge slike oppgaver, fordi tidsforskjellen mellom inngivelsen av oppgavene og leveringene ble for stor. Det oppstod nemlig vanligvis i mellomtiden atskillige endringer i behovet for de forskjellige trådnumre slik at en forandring i spesifikasjonene også ble nødvendig.

Grunnlaget for fordelingen av importvarene var kvotene som er behandlet på side 28 f og nedenfor. Fordelingen skjedde så snart en ved Fiskeridirektørens lager hadde mottatt et passende stort kvantum. Så vidt mulig fulgte en det prinsipp at kvotedeltakerne ved hver tildeling fikk tildelt en andel tilsvarende sin kvote av hvert nummer og av bundne redskaper sin kvoteandel av hver spesifikasjon. Når det til sine tider ble gjort unntak, skjedde dette i de fleste tilfeller til fordel for produsenter, som for å kunne utnytte sin kapasitet hadde bruk for større andel enn sin kvote. De forskyvninger som derved oppstod, ble senere utjevnet i perioder med større varetilgang. Denne fordelingsmåte ble fulgt for bomullstråd, for bundne redskaper og for hampetråd inntil våren 1949. Den forandring i fordelingsmåten for hampetråd som ble gjort våren 1949 er det redegjort for under avsnittet om kvotene. Hamp ble etter frigjøringen fordelt til spinneriene etter behov.

Kvotene.

Den fordelingsordning som ble innført for kriselageret, ble anvendt i store trekk også ved fordelingen av de redskaper som Fiskeridirektøren importerte senere. Det ble dog gjort følgende forandringer i denne ordning: I begynnelsen av 1946 ble kvotedeltakernes krets utvidet til å omfatte samtlige importører som for kvotegrunnlagstiden kunne oppvise en import på minst 0,2 % av de varer som gikk inn under en kvotegruppe, mens grensen før hadde vært 0,5 %. Fra høsten 1946 ble Fiskernes Samkjøp S/L, Trondheim, tildelt en kvote på 5 % av alle slags redskaper. I 1948 ble samme firma tildelt en kvote på 13 % i bundne redskaper og 5 % i alle øvrige redskaper. Fra begynnelsen av 1949 ble det innført følgende endring i kvotebestemmelsene: Den tidligere praktiserte felleskvoteordning ble opphevet og det ble istedet innført særkvoter slik at importørene fikk seg tildelt slike kvanta av de ulike redskapsorter som de kunne dokumentere import for i kvotegrunnlagstiden. Det ble således særskilte kvoter i forskjellige slags hampetråd, særkvoter i bomullstråd og i bundne redskaper. Samtidig ble det for hampetråd innført den ordning at kvotedeltakerne ikke behøvde å utta sin fulle kvote, såfremt de ikke ønsket det. Den del av sin kvote som de således ga avkall på, har Fiskeridirektøren hatt anledning til å tildele andre kvotedeltakere.

Finansieringen av Fiskeridirektørens import.

Fiskeridirektørens import av fiskeredskaper under krigen ble finansiert ved hjelp av de midler som ble stillet til rådighet av Nøytralitetsfondet og de midler som ble bevilget til nedskrivning av prisen på fiskeredskaper. I alt ble det av Nøytralitetsfondet stillet til disposisjon kr. 4.250.000.00. Heri er inkludert det beløp som av Nøytralitetsfondets midler ble stillet til disposisjon for innkjøp av reserve-lageret i 1939. Midlene fra Nøytralitetsfondet ble tillatt anvendt på ny etter hvert som de varer som ble innkjøpt med disse midler ble solgt til kvotedeltakerne. Den 13/6 1946 ble de av Nøytralitetsfondet utlånte beløp tilbakebetalt til Finansdepartementet.

Redskapsimporten i den første tid etter krigen ble finansiert ved hjelp av de beløp som ble bevilget til nedskrivning av prisen på fiskeredskaper, samt ved at Forsyningsdepartementet hadde til gode meget store beløp for varer det hadde innkjøpt under og etter krigen. Disse varer som Fiskeridirektøren tok i mot og solgte videre til kvotedeltakerne, representerte store beløp som igjen ble brukt til innkjøp av nye varer. Dette kunne en gjøre fordi det tok meget lang tid før avregningsfakturaer fra Forsyningsdepartementet kom til Fiskeridirektoratet. Inntil våren 1948 kunne redskapsimporten finansieres ved de midler som foran er nevnt. Da det ikke så ut som det var mulighet for en snarlig avvikling av Fiskeridirektørens import, var det nødvendig å finne en tilfredsstillende ordning av finansieringen av importen på litt lengre sikt. Fiskeridepartementet fremsatte derfor etter anmodning fra Fiskeridirektøren forslag for Stortinget om å stille til disposisjon kr. 20 mill. til finansieringen av importen av fiskeredskaper. I sitt forslag til Fiskeridepartementet anførte Fiskeridirektøren følgende:

»Pr. 1. mars er i finansieringen av importen bundet ca. kr. 11,6 mill. Dette beløp fordeler seg således:

Betalte forskudd på varerca. kr.	3.000.000,00
Varebeholdninger i Norge» »	3.100.000,00
Varebeholdninger i utlandet» »	1.500.000,00
Utestående hos kvotedeltakerne» »	4.000.000,00
	ca. kr.	11.600.000,00

Dette beløp ventes å ville øke ganske betraktelig i de kommende måneder. Å si nøyaktig hvor store beløp som er nødvendige å ha til disposisjon for finansieringen av redskapskjøpene, er meget vanskelig. Kapitalbehovet kan variere sterkt fra tid til annen, men på basis av det innkjøpsprogram en for tiden arbeider etter, antas at maksimalbehovet vil ligge på omkring kr. 20 mill.«

Ved Stortingsvedtak av 1. juli 1948 ble ovennevnte beløp stillet til Fiskeridirektørens rådighet for betaling av de importavtaler som ble sluttet innen utgangen av 1948. Denne tidsbegrensning ble senere utvidet. Beløpet skal tilbakebetales etter hvert som Fiskeridirektørens import avvikles.

Fiskeridirektøren videresolgte varene til kvotedeltakerne til nedskrevet pris, såkalt basispris. For kvotedeltakernes betaling av varene gjaldt følgende regler:

- a. Betaling kan skje rentefritt pr. 30 dager. Det stilles bankgaranti for et beløp som tilsvarende vel en måneds varelevering.
- b. Betaling kan skje på kreditt i opptil 1 år for inntil 50 % av beregnet totaltildeling i 1 år. For det kredittbeløp en kvotedeltaker får rett til å utta varer for, må det stilles bankgaranti. Av det beløp en kvotedeltaker til enhver tid skylder etter denne kredittordning, må det betales 3 % rente p. a.

Pristilskudd for fiskeredskaper.

Det første eksempel på nedskrivning av prisene på fiskeredskaper hadde en i 1939 da Fiskeridirektørens kontor for torskefiskeriene subsidierte importen av 150 tonn hamp fra Italia for å muliggjøre et tørrfisksalg til dette land. Prisdirektoratet fastsatte den 7. mars 1940 maksimalpriser på fiskeredskaper. Da prisene på de importerte råvarer og halvfabrikata stadig steg under krigen, oppstod det etter hvert store vanskeligheter for fabrikkene. Riktignok gikk Prisdirektoratet med på at det i enkelte tilfelle, spesielt ved dyre innkjøp, ble tillatt en forhøyelse i salgsprisene på ferdigvarene for å kompensere stigningen i innkjøpsprisene. Dette var imidlertid en lite tilfredsstillende ordning, idet fabrikantene for det første måtte vente i atskillig tid på å få tillatelse til forhøyelse av prisene, og for det annet var det alltid en usikkerhet tilstede fra fabrikantenes side om de overhodet ville få slik adgang til forhøyelse av prisene. I oktober 1941 ble det derfor gjennom Prisdirektoratet innført en mer tilfredsstillende ordning idet en da fikk opprettet Prisutjevningfondet for Fiskeredskaper, som hadde til formål å eliminere virkningen av prisstigningen på importvarene. Dette prisutjevningfond fikk sine midler ved nedsettelse av fabrikantenes og de handlendes avanse ved produksjon og omsetning av fiskeredskaper. Denne ordning varte inntil februar 1943, da en gikk over til den nedskrivning som har vært gjeldende inntil i dag. Prinsippet for denne subsidieordning var at fabrikantene og grossistene skulle ha sine importerte råvarer, halvfabrikata og ferdigvarer til samme priser som de hadde måttet betale for disse umiddelbart før Norge kom med i krigen. Dette skulle oppnås på den måte at Prisdirektoratet stillet

midler til rådighet slik at de importerte varer kunne nedskrives til det nevnte nivå. Midlene til denne nedskrivning skaffet Prisdirektoratet for det ene gjennom Statens alminnelige prisreguleringsfond og andre statsfond, og for det annet fra de samme kilder som Prisutjevningfondet for Fiskeredskaper hadde fått sine penger.

I april 1950 ble det besluttet å oppheve subsidieringen av fiskeredskaper. For å unngå en altfor stor og plutselig økning i redskapsprisene ble det dog stillet til Fiskeridirektørens disposisjon kr. mill. 10 til gjennomføring av en overgangsordning.

Etter hvert som importen av fiskeredskaper er øket etter krigen og prisene ute samtidig er steget, er de midler Prisdirektoratet har stillet til rådighet for det nevnte formål stadig øket og er etter hvert kommet opp i meget betydelige beløp. Den økning i produksjonsomkostningene som har funnet sted ved redskapsfabrikkene har bare i liten grad fått uttrykk i høyere priser. Fabrikkene er fra 1. juli 1948 innrømmet et produksjonstilskudd som utbetales direkte av Prisdirektoratet. Pr. 1. oktober 1950 utgjorde produksjonstilskuddene kr. 2,1 mill.

Følgende tabell viser hvilke beløp det er anvendt til prisnedskrivning og produksjonstilskudd for fiskeredskaper:

I budsjettåret	1941/1942kr.	1,0 mill.
—	1942/1943»	1,1 »
—	1943/1944»	3,1 »
—	1944/1945»	6,0 »
—	1945/1946»	6,0 »
—	1946/1947»	14,4 »
—	1947/1948»	12,3 »
—	1948/1949»	17,3 »
1/7—1949 til 2/4—1950»		16,0 »
Til overgangsordning»		10,0 »
Produksjonstilskudd»		2,1 »
Tilsammen.....kr.			89,3 mill.

Nedenfor skal en gi et bilde av hvor stor nedskrivningen har vært for hovedgruppene av tråd. Av oversikten vil en også få et inntrykk av prisutviklingen. En tar ikke med krigsårene, fordi varene en fikk hjem i den tiden var meget uensartete og i stor utstrekning bestod av numre og kvaliteter som normalt ikke brukes. En kan derfor ikke direkte sammenligne de priser som ble betalt under krigen med innkjøpsprisene fra de senere år. Oversikten angir priser som Fiskeridirektøren har betalt i årene 1945 til 1950, inklusive alle omkostninger for levering til kvotedeltakerne, salgsprisene fra Fiskeridirektøren til samme tider og nedskrivningsbeløpene. En gjør oppmerksom på at prisene ikke er beregnede gjennomsnittspriser for hvert år. En har brukt de priser som har vært betalt for de største kontrakter de enkelte

år. Da det i etterkrigstiden som oftest har vært gjort store kjøp under ett, vil allikevel oversikten gi en brukbar illustrasjon av innkjøpspriser og nedskrivning. En gjør videre oppmerksom på at en vesentlig del av kjøpene er gjort i Italia på kompensasjonsbasis til høyere kronekurs enn den offisielle. En har anført prisene i kr. pr. kg.

	1945	1946	1947	1948	1949	1950
Snøretråd nr. 1,3						
Kostpriser	7,55	6,40	6,86	7,55	6,18	7,10
Salgspriser	4,15	4,15	4,36	4,36	4,36	4,36
Nedskrivningsbeløp	3,40	2,25	2,50	3,19	1,82	2,74
Fintråd nr. 7/3						
Kostpriser	9,45	8,10	9,99	9,22	8,59	9,50
Salgspriser	6,68	6,68	7,05	7,05	7,05	7,05
Nedskrivningsbeløp	2,77	1,42	2,94	2,17	1,54	2,45
Bom.tråd am. 12-nr.						
Kostpriser	6,25	6,90	8,33	9,89	9,66	12,93
Salgspriser	4,58	4,58	4,84	4,84	4,84	6,74
Nedskrivningsbeløp	1,67	2,32	3,49	5,05	4,82	6,19
Bom.tråd eg. 30-nr.						
Kostpriser	8,00	8,83	11,25	14,55	14,15	14,94
Salgspriser	5,37	5,63	5,95	5,95	5,95	7,85
Nedskrivningsbeløp	2,27	3,20	5,30	8,60	8,20	7,09

Importerte ferdige redskaper har vært mer nedskrevet enn redskaper som er bundet i Norge fordi den utenlandske bindelønn har vært langt høyere. En skal gi noen eksempler fra 1949 på nedskrivningen av norskbundne redskaper og importerte ferdige redskaper: Importerte drivgarn 30/15 eg. ble nedskrevet med ca. kr. 100,00 pr. stk. Norskbundne garn av samme slag ble nedskrevet med ca. kr. 62,00 pr. stk. Importert bomullsnot 30/9 eg. 30 omfar ble nedskrevet med ca. kr. 12,50 pr. kg., mens samme sort norskbundet not ble nedskrevet med ca. kr. 8,50 pr. kg. Det er regnet med de samme trådpriser for binding ute og hjemme.

Rasjonering av fiskeredskaper under og etter krigen.

De første rasjoneringsbestemmelser en fikk under krigen om omsetningen av fiskeredskaper og tauverk, ble utferdiget av Fiskeridirektøren 28. desember 1940 og trådte i kraft 1. januar 1941. Bestemmelsene lød slik:

§ 1.

Tillatelse til kjøp av tauverk til fiskefartøyer og fiskebåter samt fiskeredskaper — herunder også materialer til fiskeredskaper — kan

bare gis til eier eller fører av fiskefartøy eller til fisker som har sitt vesentlige erverv av småbåtfiske. Når det gjelder merkepliktig fiskefartøy, gis tillatelsen av forsyningsnemnda på det sted hvor fartøyet befinner seg. Kjøpetillatelse til fiskere som har sitt vesentlige erverv av småbåtfiske, gis av forsyningsnemnda på fiskerens bopel. Småbåtfiskere som utenfor sitt hjemsted deltar i fiske hvor oppsyn er anordnet, kan også få kjøpetillatelse av forsyningsnemnda på det sted hvor de oppholder seg, dersom de fremlegger anbefaling fra oppsynet.

§ 2.

Kjøpetillatelse kan bare gis til dekning av øyeblikkelig og nødvendig behov. For tauverk, fiskeredskaper og/eller materialer til fiskeredskaper må tillatelsen i alt ikke overstige følgende beløp:

- a. For merkepliktig fisketartøy kr. 150,00 pr. mann i båtlaget.
- b. For fisker som har sitt vesentlige erverv av småbåtfiske kr. 75,00

Dispensasjon fra forskriftene kan gis av Fiskeridirektøren. Søknad om dispensasjon må være ledsaget av attest fra forsyningsnemnda eller fra oppsynet for at behovet er strengt nødvendig.

§ 3.

Disse forskrifter trer i kraft fra og med 1. januar 1941.

Disse bestemmelser hadde den fordel at de var smidige og virket hurtig. De var imidlertid mangelfulle på andre punkter og ble derfor avløst av nye rasjoneringsbestemmelser i oktober 1942. De nye bestemmelser gikk bl. a. ut på at forsyningsnemndene på fiskernes hjemsted skulle ha adgang til ved strengt nødvendige behov og i samråd med de lokale oljenemnder å utstede kjøpetillatelser i form av kjøpekort for inntil kr. 150,00 pr. mann pr. år. Fiskeridirektøren skulle som hittil kunne gi kjøpetillatelse ut over det beløp som forsyningsnemndene kunne gi, etter spesiell søknad herom. Det forutsattes videre etablert en ordning til kontroll av de handlendes omsetning ved påbud om innsendelse av beholdningsoppgaver og merker og anvisninger for foretatte salg. Likeledes ble redskapsfabrikanter og grossister pålagt oppgaveplikt over sine beholdninger og over sine leveranser til detaljister og forbrukere av de forskjellige varer. Heller ikke disse bestemmelser var helt tilfredsstillende, og det ble derfor av Fiskeridirektøren etter inngående drøftelser utferdiget nye rasjoneringsbestemmelser 24. mai 1943. De nye rasjoneringsforskrifter skjerpet reglene for anvisning av fiskeredskaper. Hovedregelen ble at redskapet bare kunne kjøpes mot klipp av merke på kjøpekort som ble utstedt av forsyningsnemnden på fiskernes hjemsted, og som lød på maksimalt kr. 150,00 pr. år pr. mann. Slike kjøpekort kunne bare utstedes til aktive yrkesfiskere som

legitimerte et strengt nødvendig og øyeblikkelig behov for tilsvarende nyanskaffelser. Til leilighetsfiskere kunne utstedes kjøpeanvisning for inntil kr. 50.00 pr. år pr. husstand. Fiskeridirektøren hadde dessuten adgang til å utstede kjøpetillatelse. Rasjoneringsforskriftene sa følgende:

»Ved strengt nødvendig behov kan søknad om kjøp av redskaper utover det forsyningsnemnda kan gi kjøpetillatelse for sendes, Fiskeridirektøren. Søknaden fylles ut på særskilt søknadsskjema som fås hos forsyningsnemnda og sendes gjennom forsyningsnemnda på heimstaden. Dersom søknaden helt eller delvis innvilges, utsteder Fiskeridirektøren kjøpetillatelse.«

Etter forskriftene fikk de stedlige oljenemnder en avgjørende innflytelse på utstedelsen av kjøpekort, kjøpeanvisninger og kjøpetillatelse ved at hver søknad på forhånd skulle forelegges vedkommende oljenemnd, som så suverent avgjorde hvor stort beløp hvert enkelt kjøpekort, kjøpeanvisning eller kjøpetillatelse skulle lyde på. Såvel forsyningsnemndene som Fiskeridirektøren var bundet av oljenemndenes avgjørelser. Det ble samtidig gjennomført en ytetrligere begrensning i forsyningsnemndenes anvisningsmyndighet ved at hver enkelt forsyningsnemnd fikk stillet til rådighet et bestemt beløp som det kunne utstedes kjøpekort og kjøpeanvisninger for i løpet av et år. Forskriftene tok også sikte på en nærmere kontroll av de handlendes beholdninger og omsetning. Likeledes medførte de en utvidet oppgaveplikt for fabrikantene og grossistene. Forskriftene åpnet adgang for Fiskeridirektøren til å dispensere ved bl. å fastsette at bestemte mengder fiskeredskaper kunne fordeles til fiskerne gjennom deres organisasjoner uavhengig av den ordinære redskapsrasjonering. Disse rasjoneringsforskrifter kom til å bli gjeldende til 30. august 1945 med en del senere endringer, idet dog kjøpekort og kjøpetillatelse som var utstedt for tiden 1. januar 1944 til 30. juni 1945 ble gitt fortsatt gyldighet til 1. oktober 1945.

Ved krigens slutt var redskapsbestanden temmelig sterkt redusert. Da det på dette tidspunkt samtidig hersket uklarhet om hvilke forsyninger en kunne regne med, foreslo Forsyningsutvalget for Fiskeredskaper at det ble nedsatt et revisjonsutvalg til å fremkomme med forslag til nye rasjoneringsbestemmelser. Det ble etter innstilling fra revisjonsutvalget utarbeidet nye forskrifter som ble satt i kraft fra 30. august 1945. Den nye rasjoneringsordning bygget stort sett på de prinsipper som var lagt til grunn ved rasjoneringsbestemmelsene av 24. mai 1943. Enkelte endringer og tilleggsbestemmelser ble dog gjort. Således ble forsyningsnemndenes adgang til å utstede kjøpeanvisninger til leilighetsfiskere begrenset til kr. 15,00 pr. mann i rasjonerings-

perioden. Oljenemndenes medvirkning ved redskapsrasjoneringen ble avløst av kommunale redskapsnemnder bestående av 3—4 medlemmer. Kommunestyret skulle oppnevne formannen og også de øvrige medlemmer som skulle være aktive yrkesfiskere. Unntatt formannen skulle medlemmene av redskapsnemnden oppnevnes etter innstilling fra fiskerlaget i kommunen. Redskapsnemndene fikk samme myndighet over forsyningsnemndenes og Fiskeridirektørens anvisningsmyndighet som oljenemndene hittil hadde hatt og i tillegg til det en utstrakt adgang til kontroll av detaljistenes omsetning og lagerbeholdninger.

Da det våren 1946 var sterkt bedring i redskapsforsyningene og utsiktene fortsatt syntes å ligge godt an for økte forsyninger, ble spørsmålet om opphevelse av eller lempninger i rasjoneringsordningen tatt opp til behandling. Saken ble først drøftet i et halvoffisielt møte som direktør Isdahl holdt med 13 representanter for fiskerne fra de forskjellige deler av kysten og 5 redskapsfabrikanter. Det viste seg at det så vel blant fabrikantene som fiskerne var avgjort stemning for i alle fall en delvis opphevelse av rasjoneringen. Spørsmålet ble behandlet videre av Fiskeridirektøren og Landsutvalget for Fiskeredskaper. Etter drøftelse av saken vedtok Landsutvalget mot 1 stemme å oppheve bestemmelsene om utferdigelse av kjøpekort og i stedet la forsyningsnemndene heretter bare utstede kjøpeanvisninger. Kjøpeanvisningene skulle utstedes av forsyningsnemndene i samråd med de kommunale redskapsnemnder og i samsvar med de til enhver tid tilstedeværende beholdninger. For not og notlin skulle kjøpeanvisninger utstedes av Fiskeridirektøren, mens snører av tykkelse 5 kg og under kunne selges fritt. Det ble deretter av Fiskeridirektøren 30. juli 1946 med Fiskeridepartementets godkjennelse fastsatt nye rasjoneringsforskrifter.

Utenom den omsetning som har funnet sted etter de alminnelige rasjoneringsforskrifter, har det etter frigjøringen vært gjennomført særordninger for visse redskaper for å sikre en best mulig fordeling. Således ble for vintersildfisket i 1946 garn og bøtetråd fordelt av salgstyret i Noregs Sildesalslag. Torskegarn og bøtetråd til vintertorskefisket i 1946 ble fordelt etter retningslinjer som Norges Råfisklag foreslo. Forslaget gikk i korthet ut på å fordele garn og tråd til de enkelte herreder etter Råfisklagets innstilling. Det kvantum som tilfalt hvert herred, ble fordelt videre av forsyningsnemndene og omsatt til fiskerne gjennom handlende som var utpekt av de respektive forsyningsnemnder. I 1948 ønsket ikke Noregs Sildesalslag å foreta fordelingen av garn og bøtetråd til vintersildfisket, og fordelingen ble i stedet foretatt av forsyningsnemndene sammen med redskapsnemndene. Fordelingen skjedde til de enkelte herreder i henhold til oppgave fra Noregs Sildesalslag over deltakelsen i sildefisket 1947. Norges Råfiske-

lag erklærte på forespørsel fra Fiskeridirektøren at det ikke ønsket å fordele garn og tråd og at det heller ikke ønsket å fremsette noe forslag til annen ordning. Likeledes ble det i årene 1945—1947 gjennomført en spesiell fordeling av snurpenøter til vintersildfisket, idet fordelingen i 1945 ble foretatt av Noregs Sildesalslag og i 1946, 1947 og 1948 av Fiskeridirektøren etter innstilling fra oppnevnte utvalg. Fordelingen av islandsgarn for sesongen 1947 ble forestått av et utvalg som bestod av representanter for fylkesfiskerlagene og fiskeriinspektørene i de interesserte distrikter. Til vinterfisket 1947/1948 viste det seg at tilgangen på snører, liner etc. helt ut var tilstrekkelig til å dekke behovet. Etter hvert utover våren 1948 ble tilgangen så rikelig at en fant å kunne oppheve rasjoneringsbestemmelsene 30/7-1948 for disse varer. Vinteren 1948/1949 viste det seg å være så store kontraheringsmuligheter for not og garn i utlandet at en med sikkerhet kunne regne med å få fullstendig dekket i løpet av 1949 det ekstraordinære behov for bundne redskaper som var oppstått under krigen. Fiskeridirektøren fant derfor å kunne oppheve rasjoneringsbestemmelsene også for bundne redskaper fra 1. juli 1949. Unntatt var bare islandsgarn, som skulle fordeles til fisket i 1949. For storsildnot til vinterfisket 1949/1950 ble det tatt forbehold om at Fiskeridirektøren, hvis nødvendig ut på høsten ville foreta fordeling av de disponible kvanta. Dette forbehold ble dog ikke benyttet.

Arbeidet med bransjens overtakelse av importen.

Allerede i mai 1945 ble det opptatt forhandlinger mellom Handelsdepartementet, Fiskeridirektøren og Norske Fiskeredskapsfabrikanter Forening om bransjens overtakelse av redskapsimporten. Importørene ønsket å ta hånd om importen selv, og myndighetene var også av den oppfatning at bransjen burde overta importen så snart forholdene tillot det. En regnet med at det inntil videre bare kunne bli tale om fellesimport og forutsatte at den skulle forestås av Norske Fiskeredskapsfabrikanter Forening. I 1945 var ennå importforholdene så vanskelige at en fant det tilrådelig å utsette overtakelsen til våren 1946. Norske Fiskeredskapsfabrikanter Forening fremsatte 23/1-1946 det første utkast til avtale med Fiskeridirektøren om overtakelse av importen. Imidlertid var det atskillige spørsmål av formell art som krevde nærmere drøftelse. Forhandlingen ble ført hele året uten at en kom frem til et endelig resultat. Etter hvert ble både Fiskeridirektøren og foreningen noe i tvil om hensiktsmessigheten ved bransjeimport og da Landsutvalget for Fiskeredskaper hevdet at importen fortsatt burde foretas av Fiskeridirektøren, ble spørsmålet om bransjeovertakelse utsett inntil videre.

I september 1947 anmodet Regjeringen om at alle ekstraordinære administrasjonstiltak ble avvirket snarest mulig. I den anledning ble saken tatt opp igjen, og Fiskeridepartementet bestemte at bransjen skulle overta importen fra 1/3-1948. Norske Fiskeredskapsfabrikanter Forening innleverte i januar 1948 et nytt forslag til avtale om bransjeovertakelse, som ble anbefalt av Fiskeridirektøren. Fiskeridepartementet fant imidlertid etter konferanse med Norges Fiskarlag ikke å kunne gå med på forslaget. De viktigste grunner for avslaget var at Norske Fiskeredskapsfabrikanter Forening som ikke omfatter alle kvotedeltakerne, etter forslaget skulle forestå importen, at det ble krevet en betydelig statsgaranti til finansieringen og at det fra Statens side også skulle gis garanti mot eventuelt tap ved prisfall. Etter dette ble saken igjen henlagt en tid og det ble bestemt at Fiskeridirektøren skulle fortsette importen inntil videre.

I september 1948 sendte Norske Fiskeredskapsfabrikanter Forening et siste forslag om bransjeovertakelse til Fiskeridirektøren. I dette ble foreslått at det skulle dannes et importfirma i form av et aksjeselskap, som samtlige kvotedeltakere skulle gå inn i med en andel tilsvarende sin kvote. Kravet om garanti mot eventuelt tap ved prisfall og om garanti for lån til finansiering ble opprettholdt, men siste garanti var i beløp redusert betydelig. Fiskeridirektøren fant imidlertid grunn til å utsette den videre behandling av saken i påvente av forandrete importforhold. Det ble derfor ikke ført videre forhandlinger med Norske Fiskeredskapsfabrikanter Forening.

I løpet av 1948 og 1949 ble varetilgangen stadig bedre og kontraheringsvanskelighetene ble etter hvert helt overvunnet. De siste rasjoneringsbestemmelser kunne opheves våren 1949, og det gjenstod da bare valutavanskeligheter som nødvendiggjorde sentralisert import. De internasjonale forhandlinger i 1949 om frilisteimport førte til et resultat og fiskeredskaper ble satt opp på de norske frilister. Av denne grunn kunne importørene overta importen individuelt fra 1/1—1950.

Import under frilisteordningen.

Fra 1/11—1949 innførte Handelsdepartementet ordningen med frilister ved import av visse varer fra de fleste vesteuropeiske land. Da alle de fiskeredskaper som hadde vært importert gjennom Fiskeridirektøren var ført opp i frilistene og da frilistelandene kunne dekke hovedtyngden av behovet, mente Importutvalget og Norske Fiskeredskapsfabrikanter Forening at det ikke lenger var nødvendig med fellesimport hverken gjennom Fiskeridirektøren eller gjennom et eventuelt nyopprettet bransjeorgan og foreslo at importørene selv snarest mulig skulle overta importen individuelt. Etter anmodning fra Fiskeri-

direktøren utarbeidet Redskapskontoret og Norske Fiskeredskapsfabrikanter Forening i samarbeid i begynnelsen av november 1949 en utredning om redskapsimporten og mulighetene for overgang til individuell import. En kom til den konklusjon at det slik som forholdene lå an, ville være hensiktsmessig å avvikle Fiskeridirektørens import av fiskeredskaper og overlate den til importørene individuelt. Både Fiskeridirektøren og Fiskeridepartementet aksepterte dette syn. Av hensyn til at fiskeredskaper fortsatt skulle subsidieres, måtte den endelige avgjørelse treffes av Finansdepartementet. Det ble overfor Finansdepartementet foreslått at en overgang til individuell import skulle gjennomføres etter følgende retningslinjer:

Fra 1/1—1950 skulle Fiskeridirektørens import av fiskeredskaper opphøre, idet det etter dette tidspunkt ikke skulle inngås nye kontrakter av Fiskeridirektøren. Fiskeridirektørens lagre og kontrakter skulle avvikles etter hvert som varene kom hjem. Fra 1/1—1950 skulle importen foretas gjennom de individuelle importører.

Subsidieringen av fiskeredskaper skulle fortsette i prinsippet etter de samme retningslinjer som tidligere så lenge som redskapene ble gjenstand for prisnedskrivning. Berettiget til subsidiert import skulle de firmaer være som var kvotedeltakere av subsidierte fiskeredskaper hos Fiskeridirektøren eller som etter søknad til Prisdirektoratet og Fiskeridirektøren kunne godkjennes som berettiget til subsidiert import. Subsidiert import skulle ikke skje hvis Fiskeridirektøren kunne tilby av sitt lager eller av sine kontrakter de varer som ble ønsket importert og levering fra Fiskeridirektøren kunne skje like hurtig som ved individuell import.

Det skulle nedsettes et utvalg til å administrere subsidieutbetalingene og til å føre kontroll med de priser som det ble importert fiskeredskaper til. Utvalget skulle nekte å godkjenne høyere importpriser enn nødvendig.

Redskapskontoret skulle utbetale de subsidier som importørene hadde krav på, når kjøpesummen for varene forfalt til betaling.

Finansdepartementet hadde atskillige betenkeligheter med å akseptere at individuell import skulle subsidieres, og det ble ført nokså langvarige forhandlinger før ordningen ble endelig godkjent. Den eneste endring som ble gjort i forannenvte forslag var at istedenfor et utvalg skulle Fiskeridirektøren føre kontroll med importprisene og administrere subsidieutbetalingene. Ordningen ble endelig godkjent av Finansdepartementet 18/2—1950. På grunn av at det gikk så vidt lang tid før den endelige godkjennelse forelå, var det i januar og første halvdel av februar 1950 en del usikkerhet blant importørene om privat import ville bli subsidiert. De fleste ventet derfor med å kontrahere inntil

godkjennelse forelå. Senere er det av de private importører i alt kjøpt omtrent like store kvanta fiskeredskaper som ellers ville ha vært kjøpt av Fiskeridirektøren i samme tidsrom i henhold til importprogrammet.

I tidsrommet 1/1 til 1/4—1950 var det av de private importører kontrahert følgende kvanta:

Råhamp	345 tonn
Snøretråd	192 »
Kabelgarn, sperrgarn og forsynstråd	72 »
Bomullstråd	433 »
Bundne redskaper	108 »

Statistikk.

Import. Den offisielle statistikk viser følgende import:

	Bom. tråd	Bundne redsk. bom.	Lin- og hampetr. enkel	Lin- og hampetr. flerlagt	Snører og liner	Bundne redsk. hamp
1940						
tonn	61	80	192	120	9	0,8
1000 kr.	529	224	496	397	30	4,7
1941						
tonn	42	13	38	75	1	0,1
1000 kr.	190	213	212	389	6	1,8
1942						
tonn	0,3	8	140	59		0,6
1000 kr.	4	142	857	474		9,4
1943						
tonn	67	25	93	8		
1000 kr.	807	637	692	66		
1944						
tonn	86	9	137	269		26
1000 kr.	688	327	998	2235		528
1945						
tonn	257	18	135	210	14	27
1000 kr.	1999	274	984	2105	96	613
1946						
tonn	711	94	790	437	75	47
1000 kr.	5644	1387	3328	2878	716	586
1947						
tonn	713	159	1347	692	1	26
1000 kr.	8020	1799	8574	5695	11	345
1948						
tonn	1067	255	1685	1358	23	51
1000 kr.	11834	2826	12386	12629	234	419
1949						
tonn	1078	502	1283	743	7	44
1000 kr.	11656	8801	9324	7531	90	496

Importen fordeler seg på følgende land:

Bomullstråd.

	Total		Finn-land tonn	U. K. tonn	Sve- rige tonn	U.S.A tonn	Tysk- land tonn	Italia tonn	Andre land tonn
	tonn	1000 kr.							
1940	161,4	529,3	42,4	43,0	15,7	43,0			17,3
1941	42,2	190,4	39,7				0,3		2,2
1942	0,3	3,8							
1943	66,6	807,4					66,6		
1944	85,8	688,1			40,7		45,1		
1945	256,9	1998,8		113,3	110,4	14,1	19,1		
1946	710,9	5644,0		103,2	4,8	106,3		486,1	10,5
1947	712,5	8020,4	22,4	185,0		46,8		396,6	61,7
1948	1067,0	11834							
1949	1077,9	11656							

Flerlagt hampetråd.

	Total		Belgia tonn	Italia tonn	U. K. tonn	Tyskland tonn	Andre land tonn
	tonn	1000 kr.					
1940	120,2	396,5	65,3	32,6	1,4		20,9
1941	75,2	389,3	2,1	58,7			14,4
1942	58,5	474,2		58,3		0,2	
1943	7,8			7,3		0,5	
1944	268,7	2235,3				268,7	
1945	209,6	2105,4			13,0	196,6	
1946	436,5	2877,7	39,7	295,5	100,5		0,8
1947	692,3	5695,1	83,0	472,7	16,6	101,7	18,3
1948	1358,1	12629,0					
1949	742,5	7531,0					

Enkel hampetråd.

	Total		Belgia tonn	Italia tonn	Sveits tonn	Tysk- land tonn	Dan- mark- tonn	Andre land tonn
	tonn	1000 kr.						
1940	192	496	128,9	56,9				6,0
1941	38	212		33,9				4,3
1942	140	857		135,8		4,0		0,2
1943	93	692		60,8		24,5		7,5
1944	137	998				136,6		
1945	135	984				135,0		0,2
1946	790	3328	350,9	318,7			61,1	59,1
1947	1347	8574	416,0	763,3	121,9		45,5	
1948	1685	12386						
1949	1283	9324						

Snører og liner.

	Total		Belgia tonn	U. K. tonn	Tyskland tonn	Ungarn tonn	U.S.A. tonn
	tonn	1000 kr.					
1940	8,9	29,6	3,2	3,1	0,7	1,9	
1941	1,1	6,0					
1942							
1943							
1944							
1945	13,6	96,0					13,6
1946	74,9	716,4	0,9	74,0			
1947	1,1	11,3					
1948	23,0	234,0					
1949	6,9	90,0					

Bundne redskaper av hamp.

	Total		Tysk- land tonn	U. K. tonn	Bel- gia tonn	Ner- der- land tonn	Sve- rige tonn	Andre land tonn
	tonn	1000 kr.						
1940	0,8	4,7						
1941	0,1	1,8						
1942	0,6	9,4						
1943								
1944	26,4	527,7	26,4					
1945	26,5	612,9	25,4	1,1				
1946	46,5	585,7		46,3				0,2
1947	25,7	344,7		18,2	1,0	0,9	5,6	
1948	51,0	419,0						
1949	43,5	496,0						

Dessverre er fordeling av importen på land for årene 1948 og 1949 ikke medtatt i foranstående tabeller, da de offisielle oppgaver over dette ennå ikke foreligger. Det samme gjelder eksportoppgavene.

Produksjon. Oppgaver over den norske produksjon av fiskeredskaper etter 1940 foreligger delvis fra 1/7—1948, da ordningen med produksjons-tilskudd ble innført. En viser til oppgavene på side 56 over den norske produksjonen av bundne redskaper i budsjettårene 1948/1949 og 1949/1950. For snører, liner og tauverk kan en ikke oppgi produksjonen.

Eksport. Eksporten var som følger:

Snører, liner og forsyn av hampe, lin og jute.

	Total		Island tonn	Fær- øyane tonn	Canada tonn
	tonn	1000 kr.			
1940	19,6	64,6	3,0	6,6	10,0
1941	0,3	1,2			
1942					
1943					
1944					
1945					
1946	0,2	2,4			
1947					
1948	3,2	16,0			
1949	0,1				

Bundne redskaper.

	Total		Island tonn	Fær. øyane tonn	Sverige tonn	U. K. tonn
	tonn	1000 kr.				
1940	18,4	115,5	11,8	4,6		1,9
1941						
1942						
1943	4,8	19,9				
1944	19,9	291,0			19,9	
1945	7,9	127,9			7,9	
1946	2,5	16,7				
1947	22,4	92,0	19,0			
1948	51,2	195,0				
1949	6,9	78,0				

BEHOVET FOR FISKEREDSKAPER OG DEN NORSKE PRODUKSJONSKAPASITET

Behovet for fiskeredskaper.

Det er meget vanskelig å danne seg et pålitelig bilde av behovet for fiskeredskaper i årene fremover. Selv om det finnes visse holdepunkter for en slik vurdering, er det mange faktorer som spiller en avgjørende rolle for utviklingen, som det på forhånd er meget vanskelig å danne seg en mening om. Det er spesielt vanskelig å vurdere behovet for de forskjellige sorter redskaper som brukes i de norske fiskerier. En skal derfor bare behandle behovet i de to hovedgrupper av redskaper, snører og liner under ett på den ene side og alle bundne redskaper i fellesskap på den annen side. En har tatt utgangspunkt i det norske førkrigsforbruk av disse to hovedgrupper og de spesielle forutsetninger for dette forbruk. Førkrigsforbruket har en beregnet i tabell på side 25. For snører og liner var forbruket i perioden 1935—1939 gjennomsnittlig 725 tonn pr. år. For bundne redskaper var forbruket i samme tidsrom 649 tonn pr. år. Det siste tall omfatter også nett til bruk utenfor saltvannsfiskeriene. På den annen side er det som ble bundet av fiskerne selv ikke tatt med. Dette kan anslagsvis settes til 150 tonn.

De viktigste forutsetninger for forbruket er fiskeforekomstene, fiskeflåtens kapasitet, de anvendte driftsformer og fiskemetoder og fiskerienes lønnsomhet. De fiskerier i Norge som har det største behov og forbruk av redskaper, er vintersildfisket og torskefisket. Med hensyn til fiskeforekomstenes størrelse er det en alminnelig erfaring at gode fiskeforekomster stimulerer deltakelsen i fisket og øker den anvendte redskapsmengde. En kan regne med at en er inne i en periode med meget store forekomster av vintersild og at denne periode vil vare noen år fremover. Behovet for fiskeredskaper til vintersildfisket er derfor i dag langt større enn i 1930-årene, og en må anta at det fortsatt i noen år av denne grunn vil ligge betydelig over førkrigsbehovet. Med hensyn til torskefisket synes de vitenskapelige undersøkelser å peke i den retning at en i de nærmeste år fremover kan regne med større forekomster av torsk enn det har vært i de siste to år. Dette vil ha en tendens til

å intensivere torskefisket og øke den anvendte redskapsmengde. De øvrige fiskerier er mindre utslagsgivende i denne henseende, men f. eks. en økning igjen i fetsildfisket vil komme til å øke behovet for fetsildnøter og fetsildgarn.

Fiskeflåtens kapasitet med hensyn til fartøyenes størrelse, driftssikkerhet og utstyr utenom de egentlige fiskeredskaper er betydelig større i dag enn i slutten av 1930-årene. Dette forhold fører også til et sterkt øket behov for fiskeredskaper.

Utviklingen med hensyn til driftsformer og fiskemetoder synes utvilsomt å gå i retning av øket anvendelse av snurpenøter både når det gjelder sildefisket og torskefisket. De forsøk som er gjort med snurpenot i Lofoten vil utvilsomt føre til at det vil bli anvendt flere hundre spesialkonstruerte nøter under dette fiske. Interessen for fangst av størje har også øket behovet for snurpenøter.

Lønnsomheten i fisket er i dag betydelig bedre enn i de meget vanskelige 1930-årene, som i stor utstrekning må betegnes som rene kriseår, spesielt fra 1930 til 1936. I 1930-årene var redskapsbestanden meget lav på grunn av de vanskelige økonomiske forhold som hersket blant fiskerne. Dette medførte at fornyelsen av redskapene ikke var så stor som den burde ha vært. De bedre økonomiske forhold i dag fører til at redskapene holdes bedre vedlike, gamle og dårlige redskaper skiftes snarere ut og det årlige behov for nyanskaffelser blir større.

Den alminnelige situasjon på arbeidsmarkedet, med en viss knapphet på arbeidskraft også til fisket, har ført til konkurranse om mannskaper med derav følgende større krav til fartøyenes utrustning med redskaper. For en viss tid fremover må en anse det for sannsynlig at det foreligger bedre muligheter for avsetningen av større kvanta fiskeprodukter enn det gjorde i 1930-årene. Prisene har i etterkrigsårene vært relativt gode. En skulle ha lov til å tro at det i en del år fremover vil være muligheter for avsetning av de totale oppfiskete kvanta til forholdsvis lønnsomme priser. Det vil ha betydning for bedre økonomiske resultater at fiskernes salgsorganisasjoner er bedre utbygget. Det samme gjelder de forskjellige eksportorganisasjoner.

Når det gjelder muligheten for en økning av fiskekvantumet, må en være oppmerksom på at den norske fiskeflåte i etterkrigsårene er gjenoppbygget med større og mer moderne farkoster. Videre er det tekniske utstyr betydelig forbedret. Dette skulle kunne medføre muligheter for større fangst i sin alminnelighet og dessuten føre til at en i stor utstrekning kan forbedre resultatene i år med mindre fiskeforekomster. Det har også betydning for øket etterspørsel etter fiskeredskaper at fiskeorganisasjonene og prismyndighetene søker å tilrettelegge forholdene slik at en større del av det totale utbytte tilfaller fiskerne.

Prisene for fiskeredskaper er av stor betydning for etterspørselen og for fiskets lønnsomhet. Under og særlig etter krigen har det vært ytet større beløp til nedskrivning av redskapsprisene. Når subsidiene faller bort, vil redskapsprisene øke meget sterkt. Denne prisstigning vil sannsynligvis i en viss grad redusere etterspørselen og en kan vente at fiskerne særlig i den første tid vil være tilbakeholdne når det gjelder nye kjøp. I det lange løp vil det imidlertid være fiskets lønnsomhet som i denne forbindelse er det avgjørende for etterspørselen etter fiskeredskaper og ikke redskapsprisene alene.

Ut fra disse betraktninger skulle en kunne slutte at det totalt vil være et større behov for fiskeredskaper i de nærmeste år enn det var i tiden før 1940.

Når det gjelder den innbyrdes fordeling av behovet for de to hovedgrupper snører og liner og bundne redskaper, peker også utviklingen før 1940 i en viss retning. Riktignok er det statistiske materiale nok så svakt, idet det bygger på oppgaver som i stor utstrekning er gitt skjønnsmessig og derfor ikke helt svarer til de faktiske forhold. Nedenanførte tabell som er tatt fra »Norges Fiskerier» for 1939 kan allikevel gi et visst bilde av de store trekk i utviklingen i mellomkrigstiden.

Fiskernes redskapsutstyr.

	1920 stk.	1925 stk.	1930 stk.	1935 stk.	1939 stk.
Snurpenøter for sild	555	351	536	899	1200
— brisling	275	226	257	343	434
— sei		179	205	287	402
— makrell.....			151	230	247
— lodde			39	47	51
Stengenøter for sild og brisl.	5527	4854	5581	5642	5610
— sei o. a.	1664	1838	2099	2220	2274
— makrell	748	1006	1115	1077	1268
Brislingtrengder og låsnøter ..		2200	2883	3294	3272
Synkenøter for sei	1532	1258	1241	1168	964
Garn for sild	333958	291803	275675	254121	269676
— torsk	450601	487217	455869	543094	538812
— makrell	45952	37923	38561	36685	40055

Tabellen viser at det i denne periode har vært en meget betydelig økning i antallet av de viktigste notredskaper. For sildegarns vedkommende er det en liten tilbakegang og for torskegarn en viss økning.

Den redskapstelling som ble foretatt av Statistisk Sentralbyrå i 1948 viser følgende resultat:

Fiskeredskaper	stk.
Snurpenøter for vintersild.....	827
— islandssild	86
— fetsild og småsild	651
— brisling	573
— sei.....	692
— makrell	517
— lodde	95
Stengenøter for vintersild	1.025
— fetsild	2.046
— småsild og brisling	3.396
— sei o. l.	919
— makrell	2.169
Brislingtrengder, låsnøter og slepenøter	4.703
Storsilddrivgarn	59.717
Vårsilddrivgarn	51.430
Fetsildgarn	91.911
Torskegarn	421.973
Makrellgarn	33.560
Reketråler	2.469
Laksenøter	9.736
Lofotliner — 1000 angler	28.497
Bankliner — 1000 angler	43.458
Håkjerringliner — 100 angler	698
Kveitelinjer — 100 angler	19.073

Det kan neppe sies — i alle fall for de første års vedkommende — at tilgangen på nøter betyr en vesentlig reduksjon i forbruket av snører og liner. En må betrakte tilgangen som tegn på at det foregår en utvidelse av notfisket, som igjen vil bety en utvidelse av fiskeriene i sin helhet. Dette fører til at en må kunne anta at det vil være relativt større etterspørsel etter bundne redskaper i de kommende år i forhold til førkrigsetterspørselen enn for andre fiskeredskaper.

Den norske produksjonskapasitet.

I forbindelse med vurderingen av behovet for fiskeredskaper i tiden fremover, kan det ha sin interesse å se på den norske produksjonskapasitet. For snører, liner, forsyn og tauverk er det sikkert at kapasiteten fullstendig kan dekke en tenkelig norsk etterspørsel. Når det gjelder bundne redskaper derimot, har kapasiteten særlig for trangere not ikke vært tilstrekkelig til å dekke behovet. Det foreligger ikke pålitelige kapasitetsoppgaver, og en kan derfor bare bygge på erfaringene fra de siste års produksjonsresultater. For å gi et bilde av produksjonsmulighetene hitsetter en spesifisert oppgave over produksjonen av bundne redskaper.

I tiden 1/7 1948 til 30/6 1949 var produksjonen:

Not:	10—24 omfar	158.071	kg
	25—32 »	166.112	»
	33—52 »	49.804	»
	53—68 »	21.725	»
	69—74 »	1.747	» 397.459 kg
<hr/>				
Garn:	Torskegarn	64.215	stk.207.393 kg
	Storsild- og islandsgarn	15.702	» 118.653 »
	Vårsildgarn	11.532	» 64.207 »
	Fetsildgarn	26	» 127 »
	Makrellgarn	4.965	» 11.329 »
	Trollgarn	3.008	» 3.798 »
	Andre garn	372	» 1.164 » 406.671 »
	Total produksjon	804.130	kg

I tiden 1/7 1949 til 30/6 1950 var produksjonen:

Not:	10—24 omfar	181.987	kg
	25—32 »	146.391	»
	33—52 »	52.822	»
	53—68 »	34.787	»
	69—74 »	1.336	» 417.323 kg
<hr/>				
Garn:	Torskegarn	65.914	stk.212.902 kg
	Storsild- og islandsgarn	14.861	» 112.349 »
	Vårsildgarn	11.616	» 64.645 »
	Fetsildgarn	292	» 1.425 »
	Makrellgarn	2.761	» 6.295 »
	Trollgarn	4.322	» 5.446 »
	Andre garn	401	» 1.250 » 404.312 »
	Total produksjon	821.635	kg

A/L Fiskernes Redskapsfabrikk, Finnsnes, er kommet i gang med en viss produksjon og i løpet av 1951 vil fabrikkene komme i full drift. A/L Fiskernes Redskapsfabrikk skal utstyres med 12 not- og garnmaskiner. I tillegg hertil kommer P/L Fiskereidskap, Sæbøvågen, som formodentlig vil begynne sin produksjon i 1951. P/L Fiskereidskap skal utstyres med 10 not- og garnmaskiner.

Den norske årsproduksjon av not og garn som er oppgitt foran er bundet på ca. 100 maskiner. En kan gå ut fra at produksjonen har foregått så kontinuerlig som mulig og delvis med to skift. Regner en med at dette er en forholdsvis god utnyttelse av maskinparken, med

den sammensetning produksjonen har hatt, skulle en kunne sette produksjonskapasiteten for disse 100 maskiner lik ca. 800 tonn. Hvis en går ut fra at de to nye kooperative fabrikkers 22 maskiner får en noenlunde tilsvarende produksjon, skulle den norske bindekapasitet fra og med 1951 bli ca. 975 tonn pr. år. Forbruket i Norge av fabrikkbundne redskaper var i perioden 1935 til 1939 gjennomsnittlig ca. 650 tonn pr. år inklusive ferskvannsredskaper. Hjemmebindingen, særlig av torskegarn, var imidlertid meget stor i mellomkrigstiden. En regner med at minst 60 % av torskegarnsbehovet ble dekket på denne måte. Likeså ble det bundet ikke så lite seigarn, laksenot og dessuten mindre kvanta av andre bundne redskaper. En har foran anslått denne hjemmebinding til ca. 150 tonn pr. år. Fiskernes hjemmebinding blir foreløpig sannsynligvis liten, kanskje 25 tonn pr. år. En må nå i forhold til 1930-årene regne med et øket behov for fabrikkbundne redskaper som tilsvarende differansen mellom den tidligere hjemmeproduksjon og den en kan vente i de første år.

I vurderingen av behovet i de første år fremover er en kommet til at det vil være større etterspørsel etter bundne redskaper enn hva tilfellet var i 1930-årene. Hvis en anslår denne behovsøkning til ca. 250 tonn pr. år, kan en beregne behovet for de første år på følgende måte:

Førkrigsforbruk fabrikkbundne redskaperca. 650	tonn pr. år
Fabrikkproduksjon som erstatning for hjemme-		
produksjon	» 125	—
Behovsøkning	» 250	—
Behovca. 1025	tonn pr. år

Hvis en gjennomgår den anførte produksjonsoppgave og ser nærmere på de forskjellige spesifikasjoner, finner en at årskvantumet for brislingnot og fetsildgarn er helt ubetydelig. Likeså var den norske produksjon av fetsildnot og mellomnot forholdsvis beskjeden.

Selv om antall bindemaskiner i Norge økes med 22 stk. ved de nye redskapsfabrikkene, kan en ikke vente at kapasiteten vil bli stor nok til å dekke behovet for de nevnte redskaper. På den annen side kan en regne med at den blir tilstrekkelig for de øvrige redskaper. Det er endog sannsynlig at det av grovere not- og garnsorter vil bli et produksjonsoverskudd i forhold til behovet. Både A/L Fiskernes Redskapsfabrikk, Finnsnes, og de øvrige større produsenter av fiskeredskaper har med tanke for dette planer om en viss eksport. En vil anta at det med den disponible maskinpark blir nødvendig å innføre en del trang not, mens det på den annen side kan eksporteres et kvantum grovere not og garn.

REGISTER FOR STATISTIKK

	Side
<i>Import.</i>	
Importen av råhamp, hampetråd, manilla, kabelgarn og kokosgarn i årene 1911—1916	19
Importen av bundne redskaper i årene 1912, 1913, 1916 og 1917	19
Importen 1930—1939 av:	
Bomullstråd	22
Bundne redskaper av bomull	22
Enkel lin- og hampetråd	22
Flerlagt lin- og hampetråd	22
Snører og liner og bundne redskaper av hamp	22
Importen 1930—1939 av bundne redskaper av bomull fordelt på innkjøpsland.	23
Importen 1940—1949 av:	
Bomullstråd	48
Bundne redskaper av bomull	48
Enkel lin- og hampetråd	48
Flerlagt lin- og hampetråd	48
Snører og liner og bundne redskaper av hamp	48
Importen 1940—1949 fordelt på innkjøpsland:	
Bomullstråd	49
Flerlagt hampetråd	49
Enkel hampetråd	49
Snører og liner	50
Bundne redskaper	50
<i>Norsk produksjon.</i>	
Distriktsvis fordeling av produksjonen	13
Produksjonen av fiskegarnstråd av bomull	14
Produksjonen av snører, liner og bundne redskaper 1930—1939	23
Produksjonen av bundne redskaper fra 1/7 1948 til 30/6 1950	56
<i>Eksport.</i>	
Eksporten 1930—1939 av snører, liner og forsyn fordelt på avtakerland	24
Eksporten 1930—1939 av bundne redskaper fordelt på avtakerland ..	24
Eksporten 1940—1949 av snører og liner fordelt på avtakerland	51
Eksporten 1940—1949 av bundne redskaper fordelt på avtakerland ..	51
<i>Diverse.</i>	
Samlet oversikt fra 1930—1939 over produksjon, import, eksport og forbruk av snører og liner	25
Samlet oversikt fra 1930—1939 over produksjon, import, eksport og forbruk av bundne redskaper	25
Reservelageret 1939	27
Tabell over bevilgete subsidiemidler	40
Oversikt over kostpriser, salgspriser og nedskrivningsbeløp for fiskeredskaper 1945—1950	41
Private importørers kjøp 1/1—1/4 1950	48
Tabell over fiskernes redskapsutstyr 1920, 1925, 1930, 1935 og 1939	54
Tabell over fiskernes redskapsutstyr 1948	55
Behovet for bundne redskaper	57

